TRST, petek
11. aprila 1958
Leto XIV. - Št. 87 (3932)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. - Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir — MALI OGLASI: 30 lir beseda — Za Jugoslavijo cene oglasov po dogovoru.

NAROCNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 20 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 780, polletno 390, četrtletno 195 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60-KB-1-Z-375

Včeraj so bile vložene vse kandidatne liste Amendola poudarja sklepe osmega kongresa KPI

Zaključeno je zasedanje nacionalnega sveta KPI - Začetek zasedanja glavnega odbora KD - toda pri zaprtih vratih - Program KD je še vedno velika tajnost

(Od našega dopisnika)

RIM, 10. — Sedaj je končno slika kandidatnih list in kandidatov v vseh volilnih okrožjih za senat in poslansko zbornico jasna. Do 20. ure so bile vložene vse kandidatne liste. Njihovo število se v posameznih okrožjih vrti med osem in deset. Med okrožji, kjer je vloženih največ kandidatnih list je brez dvoma Trst z 12 listami zaradi dveh independentističnih skupin. V Rimu pa jih je kar 15.

Petnajsta lista je bila vložena v zadnjem trenutku. Gre za «Partito Nazionale Aquilanista» z znakom orla, ki drži v krempljih oljčno vejico. Na listi so imena samo treh kandidatov. Vendar še ni gotovo, ali bo okrožni volilni urad listo sprejel. Predzadnja je v Rimu lista MSI, ki ji načeljuje tajnik stranke Michelini. Sledijo pa mu De Marsanich, Gray, Romualdi, Almirante, Del Totto in grofica Baccelli, — torej cvet fašističnih ostankov v Italiji.

V Bocnu je vseh list osem za senatne volitve za okrožje Bocen. Na petem mestu je lista «Suedtiroler Volksparteiv». Levičarski listi načeljuje dr. Livia Battisti, hčerka znanega iredentističnega borca Battistija. V okrožju Bressanone je na prvem mestu KD, na drugem mestu pa «Suedtiroler Volksparteiv», ki ji načeljuje Karl Tinzl. Na tej listi ne kandidirata več senatorja Raffeiner in Breitenberg.

Nadvse značilno — in ne samo zanimivo — za današnje politične razmere v Italiji pa je dejstvo, da največja stranka, krščanska demokracija, še ni objavila svojega programa, tako da so kandidati pravzaprav že vnapre, pristali na to, da bodo zagovarjali in propagirali program, ki ga demokratsko, ko so postali tudi uradno kandidati, niso poznali.

Medtem pa pripravljajo uradniki in nameščenci notranjega ministrstva ves potrebni material za volitve: volilne škatljice, zabojčke za čuvanje glasovnic, 40.000.000 volilnih pondrdi, ki so jih razposlali občinam itd. Material je tako ogromen, da bi dolžina glasovnic položenih ena poleg druge v širini 50 cm, znašala nič manj kot 25 milijonov kilometrov. Vseh volilnih sedežev bo 55.000. Centralnih okrožnih volilnih uradov je 32 za poslansko zbornico, 237 volilnih uradov in 18 deželnih volilnih uradov pa za volitve senatorjev. Razdelili bodo 82 formularjev poleg tablic za štetje glasov, kar znaša skupno okrog 4 milijone in pol izvodov. Pripraviti morajo tudi 1 milijon 160 tisoč velikih zalepk. Končno bodo natiskali in razdelili 16 različnih publikacij za volilne urade in sedeže v 900 tisoč izvodih. Za tiskanje vsega tega materiala je država najela državno tiskarno in vse večje tiskarne v Italiji. S papirjem, ki ga bodo uporabili bi lahko pokrili vso Lombardijo.

Danes se je končalo zasedanje nacionalnega sveta KPI. V razpravi je sodelovalo okrog 20 govornikov, med katerimi je bil glavni bivši poslanec Giorgio Amendola. Izjavil je med drugim, da bo izid majskih volitev pomenil odločilni preokret na levo v italijanski politiki, toda le tedaj, če se bodo vse demokratične in ljudske sile strnile okrog politike delavskega razreda in akcijske enotnosti med socialisti in komunisti. «Nekateri trdijo danes, je dejal Amendola, da ljudska demokratična fronta ni imela lastne funkcije: to je kleveta. Ne glede na organizacijske oblike, ki dišijo po diplomaciji, mora enotnost med socialisti in komunisti sloneti na politični formuli, ki mora biti jasna in jedrnata. Zaradi tega je KPI pred glasovanjem 25. maja zahtevala odkrito pojasnilo, da bi se moglo izogniti obžalovanja vrednim deformacijam polemike med socialisti in komunisti, polemike, ki ovira ne samo borbo proti edinemu pravemu sovražniku, ki je krščanska demokracija, temveč tudi formuliranje, po volitvah, jasne politične platforme. Delavci morajo vnaprej vedeti, kakšne perspektive se pred njimi odpirajo.»

Nato je Amendola omenil naslednje organizacijske podatke KPI: leta 1957 je bilo vseh vpisanih članov milijon 820 tisoč, t. j. 200 tisoč manj kot leto pred tem. Na dan 31. marca 1958 je bilo milijon 822 tisoč članov, dejansko izročenih izkaznic pa 1.761.000, t. j. 97 odst. od števila izkaznic, ki so jih izročili ob koncu kampanje za razdeljevanje izkaznic lani. Letos se je vpisalo v KPI 100.000 novih članov. «To je dokaz, da smo ze daleč od smotra, ki smo si ga postavili letos t. j. da dosežemo 2 milijona vpisanih članov. Zato morajo med volilno kampanjo komunisti spremeniti se veliko število naših volivcev v člane KPI,» je dejal Amendola.

Nato je med drugim izjavil, da je osmi kongres KPI partijo okrepil, kljub «napadom nasprotnikov in kljub zadregam, negotovostim in nenadnemu popuščanju nekaterih prijateljev». Mnogi prijatelji, je dejal Amendola, mislijo, da smo izključeni iz politične igre in so v tem pogledu upostavili napačno politično linijo. Z drugimi besedami: komunisti bi morali prepustiti drugim nalogo, naj jih predstavljajo brez pogojev in samo zato, da bi prispevali k sreči tudi na pol poti med KD in PSI.» Nato se je vprašal, zaradi kakšne politike, naj bi komunisti morali dati tako pooblastilo in poudaril, da so «proti vsem tem načrtom, ki so zgrajeni na pesku, komunisti zelo močni in sposobni obnoviti svoje vrste zato, ker vodijo pravilno politiko po osmem kongresu. Če nam je uspelo vzdržati pred napadom, ki so ga podprali tudi nekateri sektorji naše organizacije, potem je to zasluga: 1. sposobnosti KPI, da je razumela pomen dvajsetega kongresa; 2. pomanjkanja ločitve delavskega gibanja v staliniste in protistaliniste; 3. našega pravilnega stališča, ko se je vršila oborožena borba v Budimpešti za mir in proti napadu tistih, ki so hoteli vzpostaviti fašistični in kardinalski režim. Zato smo vzklikali v parlamentu in na trgih: Živela ZSSR, živel socializem, živel mir»; 4. našemu pravilnemu stališču, ko smo po osmem kongresu verjeli v delavsko obnovo.» Sele ob koncu se je Amendola spomnil in omenil italijansko pot v socializem, za katero je dejal, da ni samo parlamentarna.

Med govorniki je bil danes tudi generalni tajnik CGIL Novella, ki je poudaril potrebo borbe proti demokristjanski sindikalni politiki, ker je KPI edina stranka, ki se lahko označi kot stranka delavske in sindikalne enotnosti. Govorili so še Sereni, Alicata, Pajetta in drugi. Pajetta je med drugim dejal: «Rekli so, da je Fiat naš Poznanj, toda danes je Fiat izstrelil svoj prvi sputnik.» Razpravo je zaključil Togliattijev namestnik Longo.

Jutrišnji «Avanti» bo že objavil odgovor na Amendolov govor, o katerem piše, da «ni sprejemljiv in sicer ne samo zaradi tega, ker je do negotovosti, zadrege in popuščanja prišlo prav v KPI in ne v PSI, temveč tudi zato ker ni dopustno nikomur postavljati v dvom zavesti enotnosti socialistov. Dovolj je pošteno priznati, da do socialistične enotnosti ni prišlo prav zaradi tega, da se ne bi grešilo proti enotnosti delavskega razreda in dovolj je prebrati naš volilni program. Ne more se obtoževati PSI samo zaradi tega, ker ni zapirala oči pred tragično resničnostjo madžarske vstaje, temveč je sprejela nauk, ki ga je zahteval delavski razred. Ne more se obtoževati PSI, da je pozabila na delavsko enotnost samo zaradi tega, ker socialisti trdijo, da enotnost ni navadna etiketa, prazna beseda, ki, čim bolj se izgovarja, tem bolj se je enotni, temveč borbena platforma, da se obdrži in okrepi z doslednimi akcijami, pa čeprav te akcije zahtevajo žrtve; in v tem smislu je datum 25. maja, ki ga je označil Amendola, ali povsem brez pomena, ali pa ima samo ta pomen, da hoče dati komunistični partiji polemičen argument proti socialistom».

Glede Togliattjevega zdravja je Amendola izjavil novinarjem, da bo moral Togliatti počivati še ves april, tako da bo tajnik KPI lahko govoril največ na treh ali štirih zborovanjih. Pojasnil je tudi, da Togliatti ni v partijski šoli temveč v neki vili, ki je last partije in ki ne služi več za šolo. Za Corbija pa je dejal, da se ne vmešava v sklepe, ki so v pristojnosti kontrolne komisije, ki je imela sestanek danes. D'Onofrio, predsednik komisije, je izjavil novinarjem, da bo Corbijev primer prišel na vrsto takoj po zaključku zasedanja nacionalnega sveta KPI.

Demokrščanski glavni odbor pa je začel zasedati danes s Fanfanijevo obrazložitvijo programa — toda brez navzočnosti novinarjev. Zvedelo se je, da je bil sestanek precej razgiban, ker so številni govorniki kritizirali način izdelave programa, predvsem pa zato, ker niso mogli zvedeti za vsebino načrta, tako da bi mogli danes poseči v razpravo. Med govorniki je Rapelli povedal, da pristaja na kandidaturo in posredno branil «žoltega» izključenega sindikalista Arrighija v FIAT. Glede sindikalnega dela programa KD pa je dejal, da je eno program drugo pa njegova praktična izvedba, kar dokazuje zgodovina toliko zakonskih ukrepov KD v besedah, ki niso bili nikoli uresničeni zaradi notranjih sporov v stranki, ki je pravzaprav konglomerat več strank. Programa pa vendarle ne bodo objavili še prihodnjo soboto v gledališču «Adriano» kot je bilo napovedano, temveč bo ostal še vedno uganka kljub začetku volilne kampanje.

A. P.

Hammarskjoeld pet let tajnik OZN

NEW YORK, 10. — Predsednik Eisenhower je poslal Dagu Hammarskjoeldu čestitke ob peti obletnici njegovega imenovanja za glavnega tajnika OZN. Ameriški predstavnik v OZN Cabot Lodge je čestitke prebral na kosilu, ki ga je priredil newyorški župan Wagner na čast Hammarskjoeldu. Wagner je Hammarskjoeldu izročil častno kolajno in posvetilo. Zatem ga je proglasil za častnega meščana New Yorka. Dan 10. aprila 1958 pa je proglasil za «Hammarskjoeldov dan».

Hammarskjoeld se je zahvalil in poudaril, da sprejema čast, kakor da bi bila namenjena organizaciji, ki jo on predstavlja, in ne njemu osebno.

—«»—

Konec sputnika II?

ATLANTA, (ZDA), 10. — Posadka nekega letala «D-C7» meni, da je videla razkrojitev drugega sovjetskega umetnega satelita. Trije letalci na omenjenem letalu so videli neko žareče telo, ki se je z veliko naglico pomikalo proti jugovzhodu. Po nekaj sekundah se je predmet razcepil na dvoje, še nekaj sekund nato pa je v plamenih popolnoma izgorel.

Povratek sovjetske delegacije iz Budimpešte v Moskvo

Hruščev poudarja krivdo Rakošija za kar se je zgodilo na Madžarskem

V zvezi s pogajanji z Zahodom je izjavil: «Naša potrpežljivost je velika, toda ne bo mogoče doseči od nas več, kakor smo pripravljeni dati»

MOSKVA, 10. — Sovjetska delegacija, ki jo je vodil Hruščev, se je danes vrnila iz Budimpešte v Moskvo. Popoldne je bilo na Leninovem stadionu v Moskvi veliko zborovanje, na katerem je govoril Hruščev. Ta je imel kratek govor tudi pred svojim odhodom iz Budimpešte.

V Budimpešti je Hruščev med drugim izjavil: «Ni nasprotij in spornih vprašanj med Sovjetsko zvezo in Madžarsko. Skupno smo sklenili nadaljevati naše odnose na podlagi enakosti, nevmešavanja v notranje zadeve ter tesnega sodelovanja na političnem, gospodarskem in znanstvenem področju.»

«Odhajamo prepričani, da bo madžarski delavski razred, ki ima slavne delavske tradicije in bogate izkušnje v revolucionarni borbi, nadaljeval to borbo do zgraditve socializma in komunizma. Prepričani smo, da bo madžarsko ljudstvo, če mu bo kdo ponovno skušal ovirati pot, znalo dati odgovor sovražniku in da bo ponovno pokazalo, da na Madžarskem je in bo diktatura proletariata.»

V Moskvi pa je Hruščev med drugim izjavil: «Ce ne bi bili pomagali Madžarom v trenutkih kontrarevolucije, bi se pokrili s sramoto pred očmi delavskega razreda in pred očmi revolucionarnih sil. Na Madžarskem smo srečali samo prijatelje. Buržoazni časnikarji so upali, da bo naša delegacija naletela na hladen sprejem. To bi bil škandal. Toda škandal je bil samo za tiste, ki so hujskali na kontrarevolucijo.»

Hruščev je dejal, da ne sodi strogo tistih zahodnih novinarjev, ki so potvorili njegove besede med bivanjem na Madžarskem, «ker služijo tistim, ki jih plačajo.»

Hruščev je tudi izjavil, da je potrebno imeti razumevanje do madžarskih intelektualcev, «ker zavzemajo težavep vmesni položaj».

«Rakoši je res kriv, za kar se je zgodilo na Madžarskem,» je izjavil Hruščev, ki je očital Rakošiju, da se pritožuje, ker se njegove pretekle zasluge ne upoštevajo, medtem ko se mu očita njegova krivda. Toda zaupanje, ki ga delavski razred daje svojim voditeljem, mora biti opravičeno vsak trenutek,» je dodal Hruščev. «Sedanji voditelji madžarske partije in vlade so predvsem revolucionarji, zvesti stvari delavskega razreda. So zvesti komunisti, ki bodo žrtvovali vse svoje sile za zgraditev socializma. So naši zvesti prijatelji, ki se borijo proti oportunizmu, proti izdajstvu, proti tistim, ki hočejo sejati razdor med Madžarsko in SZ. So preudarni ljudje in zato ne tvegajo, da bodo sedeli med dvema stoloma. Muenich je človek, ki zasluži naše spoštovanje in našo podporo. Globoko je vdan delavskemu razredu. Lahko z vsem prepričanjem trdimo, da je sedanji položaj na Madžarskem zelo dober.»

Hruščev je dalje izjavil: «Vsi morajo vedeti, da mi ne bomo začeli vojne, toda bomo vedno pripravljeni nanjo. Biti moramo budni in braniti mir. Sprejeli smo že številne ukrepe v tem smislu. Ko smo napovedali enostransko ukinitev jedrskih poizkusov, so zahtevali nadzorstvo. V Budimpešti sem izjavil, da smo ta pripravljeni sprejeti. Toda kadar noče kdo sporazuma, postavlja vedno nesprejemljive pogoje. Naše potrpljenje je veliko, toda ne bo mogoče doseči od nas več, kakor smo pripravljeni dati. Očital je Američanom, da vodijo «vsak teden eno politiko» in da so «pretirano ponosni». Nadaljeval je: «Američanom pravim: ne spoštujte samo svojih vreč polnih dolarjev; spoštujte tudi druge dežele, njihovo željo po varnosti. Oni nam pravijo: Mi bomo leteli nad vašo državo in vi lahko svobodno letite nad našimi glavami. Toda mi nimamo namena niti leteti nad ZDA in niti gledati Američane nad nami.» Zatem je Hruščev pozval zahodne državnike, naj ne načenjajo vprašanja kapitalizma in socializma, ker «če mi ne ljubimo prvega, vi sovražite drugega. Toda za sedaj ne moremo najti pripomočka».

«Mi hočemo mir, toda ne sme se misliti, da se nam bodo vsilili nesprejemljivi pogoji z zastraševanjem. Misli se, da ko Sovjetska zveza reče «razorožimo se», to pomeni, da je prisla na kraj svojih možnosti. Tako stanje, na katero se čaka že štirideset let, se ne bo nikoli uresničilo. Nikoli se ne bomo ponižali in se podredili vaši volji. Zavedajoč se naše časti bomo dostojanstveno vodili pogajanja naslanjajoč se na naše moralne in gospodarske sile, ki dejansko obstajajo. To je edini način, da se doseže sporazum.»

Omenil je sovjetske predloge o letalski inšpekciji na področju, širokem 800 km na obeh straneh demarkacijske črte in je dodal: «Laburisti in tudi del angleških konservativcev že priznavajo, da Rusi nočejo vojne, in to je res. Mi je ne potrebujemo.»

«Kar se tiče razredne borbe, jo lahko vodimo z drugimi sredstvi in smo gotovi zmage. Povečali bomo naš dohodek in našo proizvodnjo in kmalu bomo dosegli najboli razvite kapitalistične države. Tedaj se bo videlo, kdo od nas bo bolje jedel in kdo se bo bolje oblačil. Tedaj bo človek, ki danes ne razume marksizma-leninizma in pred katerim mahajo s strašilom komunizma, vedel, kakšno je bogastvo Sovjetske zveze.»

V svojem včerajšnjem govoru v madžarski akademiji znanosti je Hruščev poudarjal tudi visoko raven sovjetske znanosti in umetnosti. Poudaril je, da se sedaj v Sovjetski zvezi spopolni vsako leto 70 tisoč specialistov v primerjavi z 20.000 v ZDA. «Vendar pa se ne sme misliti, je nadaljeval Hruščev, da bo kapitalizem umrl, ne da bi se branil. Premagati ga ne bo mogoče z oboroženo intervencijo. Toda zrušiti ga bo moral delavski razred v kapitalističnih državah. Naša funkcija pa je v tem, da dajemo zgled s tem, kaj se da doseči z našim socialističnim režimom. To miroljubno tekmovanje v delu med kapitalističnim in socialističnim svetom bo obstajalo v izboljšanju blaginje delavcev. Tisti, ki bo dosegel boljše rezultate, bo zmagovalec. Ne dvomimo, da bodo zmagovalci socialistične države.»

—«»—

Sestanek treh ministrov v Pragi

PRAGA, 10. — Danes se je začela v Pragi konferenca zunanjih ministrov Poljske, ČSR in Vzhodne Nemčije. Razgovori so tajni in bodo trajali do sobote. Predseduje češkoslovaški zunanji minister Vaclav David. Poljskega zunanjega ministra Rapackega, ki je bolan, nadomešča njegov pomočnik Marjan Naszkowski.

V uradnih krogih so nocoj izjavili, da so trije ministri nadaljevali razgovore tudi popoldne.

Zvedelo se je tudi, da je pomočnik sovjetskega ministra za transporte prišel v Prago, kjer se bo razgovarjal o nakupu Dieselovih in električnih lokomotiv, ki jih izdelujejo v ČSR.

Francija predlaga «nadzorstveni zbor» ki naj prisostvuje jedrskim poizkusom

Danes odločitev francoske vlade o dobrih uslugah - Djamila Buhired je po televiziji potrdila, da so jo mučili

PARIZ, 10. — Francoski zunanji minister Pineau je danes na seji zunanjepolitične komisije skupščine poročal o angleško-ameriškem posredovanju v sporu s Tunizijo. Seja je bila zelo živahna. Skupina zmernih je objavila poročilo, s katerim znova poziva vlado na nepopustljivost. Izjava pravi, da odklanjajo enostransko nadzorstvo alžirske meje in nočejo internacionalizacije alžirskega vprašanja.

Tudi predstavniki MRP in socialnih republikancev so pozveli vlado na nepopustljivost. Pineau je izjavil, da se sedaj začenja druga faza posredovanja. Izjavil je tudi, da se zdi mogoč sporazum glede Bizerte, glede letališč in glede konzularnih predstavništev v Tuniziji. Tuniška vlada pa odklanja nadzorstvo ob meji. Izjavil je tudi, da se Murphy in Beeley nista odpovedala nadaljevanju svojega poslanstva. Zadevo bi spravili pred Varnostni svet samo v primeru neuspeha. Omenil je, da se ne predvideva nobeno posredovanje Hammarskjoelda.

Ko so stevilni člani komisije izrekli zaskrbljenost zaradi morebitne internacionalizacije alžirskega vprašanja, je Pineau izjavil: «Imeli bomo na razpolago vsa pravna sredstva da se temu upremo in tudi pravico veta, ki jo bomo uporabljali, če bi bilo potrebno.»

Pineau je govoril tudi o jedrskih poizkusih. «Preveč lahko je zahtevati prekinitev, je dejal Pineau, potem ko so bili izvršeni vsi poizkusi, v programu. Francoska vlada je naklonjena prekinitvi s pogojem, da se določi nadzorstvo nad izdelovanjem atomskega materiala v vojaške namene. Predlagala bo, naj se čimprej ustanovi nadzorstveni zbor, ki bo imel nalogo nadzorovati poizkuse in se baviti z vprašanjem zaščite javnega zdravja. Pozneje bo morda lahko posredoval, da prepreci te poizkuse.»

V zvezi s sporom s Tunizijo je sedaj vsa pozornost obrnjena na jutrišnje sklepe francoske vlade. Tuniški predsednik Burgiba je že tretji teden zaporedoma odložil svoj tedenski govor po radiu in čaka na jutrišnje sklepe francoske vlade.

Predstavnik alžirske narodnoosvobodilne fronte pa je danes zanikal, da je član izvršnega odbora te fronte Ferhat Abbas dal intervju dopisniku nemškega lista «Die Welt». Ta list vse namreč, da je Ferhat Abbas izjavil, da je delegacija alžirske narodnoosvobodilne fronte nedavno obiskala Prago in Moskvo, da bi si preskrbela orožje. Predstavnik je dejal, da je presenečen nad to vestjo in da popolnoma nič ne ve o obisku delegacije osvobodilne fronte. Omenjeni list je tudi pisal, da je Sovjetska zveza postavila pogoje, naj bi v izvršni odbor osvobodilne fronte vključili alžirskega komunističnega voditelja Abu Halija, ki je sedaj v Albaniji. Omenjeni predstavnik je dejal, da mu tudi o tem ni nič znanega.

Dopisnik pariškega večernega lista «Paris Presse» je v alžirskem zaporu intervjuval mlado Alžirko Djamilo Buhired, ki je bila nedavno pomiloščena. Razgovor je bil v uradu podravnatelja zapora blizu Alžira, kjer je Djamila zaprta. Razgovor so registrirali na magnetofonski trak. Djamila je izjavila, da ima eno roko paralizirano zaradi rane.

Na vprašanje, ali so jo mučili, je Djamila odgovorila pritrdilno. 9. aprila so jo nekateri policijski agenti in padalci slekli in jo hudo pretepali. Cez osem dni pa so jo nekateri padalci pet ur mučili z električnim tokom. Končno je izjavila, da je popolnoma nedolžna in da ni položila bomb v javna poslopja v Alžiru, česar jo obtožujejo. Dopisnik se je razgovarjal tudi s tremi drugimi obsojenkami, ki so bile tudi pomiloščene. Izjavile so, da jih niso mučili, ker so takoj priznale svoje dejanje, potem ko so jim grozili, da jih bodo mučili.

Dopisnik trdi tudi, da si je ogledal vse celice zapora, kjer so obsojenke zaprte, ter da je ugotovil, da so celice čiste in da je v njih postelja, umivalnik in mala omara. Vse to kaže, da so dopisnikov obisk v zaporu prej skrbno pripravili.

—«»—

V začetku maja proces proti Maxu Ulrichu

BERN, 10. — V vsej Švici z velikim zanimanjem pričakujejo proces, ki bo imel gotovo tudi velik odmev v svetu. Proces se bo pričel 5. maja pred bernskim zveznim kazenskim sodiščem proti bivšemu inšpektorju zvezne policije Maxu Ulrichu, ki je obtožen, da je neki tuji državi posredoval uradne in tajne dokumente ter tako kršil poklicno tajnost. Afera, ki se je zaključila s samomorom generalnega prokuratorja konfederacije Reneja Duboisa, se je pričela pred letom z aretacijo inšpektorja, ki je bil zasačen, ko je izročal nekemu uslužbencu francoskega veleposlaništva v Bernu magnetne trakove, na katerih so bili registrirani telefonski razgovori med egiptovskim poslaništvom in Kairom. Registracijo teh pogovorov, ki so se nanašali na vprašanja okrog Sueškega prekopa ter dejavnosti alžirskih elementov, je dovolil generalni prokurator Dubois.

Spočetka se je zdelo, da je vsa stvar omejena na osebo inšpektorja Ulricha, toda kmalu je dobila tragičen razvoj. Rene Dubois, ki bi moral izvršiti preiskavo, jo je brez uspeha poskušal speljati na drugo pot. Ko je uvidel, da mu to ne uspe, in v strahu pred bližnjim škandalom, je napravil samomor.

Preiskava proti generalnemu prokuratorju je dokazala, da ni delal za denar, temveč za svoje prepričanje; bil je simpatizer Francije in — tako tudi ugotavlja preiskava — «prepričan socialist». Vsekakor pa bo moral proces v Bernu osvetliti še nekatere temne točke: v koliki meri in kakšna vez je združila obe osebi, ki sta zapleteni v to afero in če je inšpektor Max Ulrich delal po izrecnem naročilu prokuratorja ali pa je izkoriščal slabost visokega uradnika, ki je, ko je bil že pritegnjen v to zadevo, raje z življenjem plačal zakrivljene napake.

—«»—

Zagrebški velesejem

ZAGREB, 10. — V Zagrebu se bo jutri začel spomladanski mednarodni velesejem, na katerem razstavlja 1565 domačih in tujih podjetij. Poleg številnih jugoslovanskih podjetij sodeluje na velesejmu 140 podjetij iz Italije, Vzhodne in Zahodne Nemčije, Avstrije, Madžarske, Velike Britanije, Švice in Holandske.

Titov odgovor Hruščevu glede jedrskih poskusov

Komemoracija ob obletnici smrti Borisa Kidriča

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 10. — Predsednik sovjetske vlade Hruščev je 4. aprila poslal pismo predsedniku jugoslovanske republike maršalu Titu, v katerem ga obvešča o sklepu vrhovnega sovjeta o enostranski ukinitvi jedrskih poizkusov in navaja vzroke, ki so napotili sovjetsko vlado k temu sklepu. Hruščev izraža upanje, da bo jugoslovanska vlada podprla sovjetsko pobudo.

V svojem odgovoru od 9. aprila ugotavlja maršal Tito, da je vprašanje ukinitve poizkusov z jedrskim orožjem velikega pomena za človeštvo, za napredek in za miren razvoj vseh narodov ter za ohranitev miru. Izredno razburjenje in zaskrbljenost, ki vladata zaradi poizkusov z jedrskim orožjem, sta popolnoma upravičena, kajti ti poizkusi ne zastrupljajo samo mednarodno ozračje in večajo oboroževalno tekmo, temveč neposredno ogrožajo tudi zdravje in življenje milijonov ljudi ter zdravje prihodnjih pokolenj. Jugoslovanska vlada se zaveda nevarnosti, ki jo predstavlja nadaljevanje jedrskih eksplozij za prihodnost človeštva, in je doslej odločno zavzemala stališče, da je potrebno takoj ukiniti vse jedrske poizkuse, ter je v tej smeri napravila nekatere akcije. To je posebno prišlo do izraza v spomenici jugoslovanske vlade razorožitvenemu odboru OZN od 10. aprila 1957 in v izjavi ljudske skupščine 28. junija 1957.

Sklep vrhovnega sovjeta in sovjetske vlade o enostranski ukinitvi poizkusov z jedrskim orožjem pozdravljajo narodi in vlade Jugoslavije kot izreden prispevek k stvari miru in mednarodnega sporazumevanja ter menijo, da je sovjetska vlada napravila s tem važen korak naprej v smeri splošnega sporazumevanja in rešitve tega vprašanja. Maršal Tito izraža upanje, da bodo tudi druge odgovorne vlade uvidele nevarnost, ki preti človeštvu, in da bodo pravočasno storile ukrepe, da se ta nevarnost odstrani.

«V nasprotnem primeru, poudarja maršal Tito, bodo prevzele nase veliko odgovornost. Jugoslovanska vlada, zaključuje Tito, bo nadaljevala svoje napore v tej smeri ter bo podprla vse pozitivne in konstruktivne pobude, kakor podpira sklep vrhovnega sovjeta SZ in odlok sovjetske vlade o enostranski ukinitvi poizkusov z jedrski morožjem».

Ob peti obletnici smrti velikega jugoslovanskega revolucionarja in borca Borisa Kidriča je bila nocoj v domu sindikatov v Beogradu komemorativna akademija, katere so se udeležili predsednik republike Tito s soprogo, soproga pokojnega Kidriča, Kardelj, Ranković, Stambolić, Vukmanović, Djuro Salaj, Koča Popović in drugi. O življenju in delu Kidriča je govoril državni tajnik za narodno obrambo Ivan Gošnjak, ki je poudaril izredne sposobnosti Kidriča kot revolucionarnega delavca, gospodarskega voditelja, državnika in teoretika jugoslovanskega gospodarskega socialističnega razvoja. «Njegova zasluga je, je poudaril Gošnjak, da sta se naše gospodarstvo in gospodarska politika izvlekla iz prakticizma in dvignil ju je na stopnjo socialistične načelne politike. Dal je znanstveno idejno osnovo za likvidacijo prakticizma in dogmatizma v jugoslovanskem življenju ter je našel nove upravne oblike v gospodarstvu. Kidrič je kot eden najsposobnejših jugoslovanskih marksističnih mislecev vnesel marksistične metode v gledanje na gospodarska vprašanja.»

Gošnjak je poudaril velike zasluge Kidriča zlasti po letu 1948 v razvoju jugoslovanskega gospodarstva. Kidričev ustvarjalni duh in njegova močna osebnost sta posebno prišla do izraza pri izgradnji nove poti jugoslovanskega družbenogospodarskega sistema, katerega osnovo predstavlja delavsko samoupravljanje.

Komemorativne seje v Ljubljani so se udeležili Miha Marinko, Franc Leskošek, Marijan Brecelj, Ivan Maček in drugi. O življenju in delu Kidriča je govoril Franc Leskošek.

V prostorih izvršnega sveta Slovenije je predsednik sklada Borisa Kidriča danes izročil nagrade iz sklada za leto 1958. Nagrado so med drugim dobili za znanstveno delo in razprave dr. Bojan Acetto, dr. Ivan Matko in dr. Dušan Hadži.

B. B.

DANES

Hruščev se je s svojo delegacijo vrnil iz Madžarske v Moskvo. V vseh svojih govorih na Madžarskem in tudi ob prihodu v Moskvo je ponovil poziv za prekinitev jedrskih poskusov. Pri tem pa je poudaril, da na Zahodu postavljajo vedno nesprejemljive pogoje. Dodal je, da sovjetska vlada ne misli več popuščati. Izjavil je tudi, da SZ noče vojne, a je vedno pripravljena nanjo, če bi jo drugi vsilili. Vendar pa je poudaril nujnost miroljubnega tekmovanja med obema sistemoma, od katerih bo zmagal tisti, ki bo dosegel boljše rezultate pri ustvarjanju blaginje delovnih ljudi.

Glede jedrskih poskusov je francoski zunanji minister Pineau izjavil, da bo Francija predlagala ustanovitev «nadzorstvenega zbora», ki bi imel nalogo prisostvovati jedrskim poizkusom, jih skušati po potrebi preprečiti in «pozneje» popolnoma ukiniti. Dodal je, da je Francija naklonjena ukinitvi poizkusov s pogojem, da se uvede nadzorstvo nad atomskim materialom, ki je določen za vojaške namene. Zavrnil pa je sovjetski poziv. Prav tako je ta poziv ponovno zavrnil tudi Eisenhower na svoji predvčerajšnji tiskovni konferenci. Izjavil je, da imajo glavno besedo znanstveniki, ki naj povedo, kdaj se poizkusi prekinejo. Se vedno ponavlja, da hočejo ZDA dobiti «čiste» jedrske bombe in zato ne bodo opustile poizkusov, ki so v programu za pomlad in poletje. Ko bodo ti poizkusi končani, se bo šele na podlagi poročila znanstvenikov odločil, ali naj jih tudi ZDA prekinejo. Na vsak način pa jih ne bodo še prekinile, če ne dobijo «zadovoljivih» rezultatov. Čeprav majhna, se vendarle opaža neka popustljivost v primeri z dosedanjo nepopustljivostjo. Samo vprašanje je, kdaj se bodo ameriškim vojaškim krogom zdeli doseženi rezultati «zadovoljivi». Spričo dosedanjih izkušenj moramo res dati prav Hruščevu, ki je včeraj izjavil, da bodijo Američani «vsak teden novo politiko».

Ukrep začasne vlade ki izziva Frondizija

Ugodno sprejete izjave argentinskega predsednika v Braziliji

BUENOS AIRES, 10. — Zvedelo se je, da je predsednik Aramburu podpisal dekret o prekinitvi diplomatskih odnosov z dominikansko republiko. Zadevni dekret ugotavlja, da dominikanska vlada ni upoštevala argentinskih protestov proti delovanju bivšega argentinskega predsednika Perona.

V argentinskih političnih krogih komentirajo ukrep začasne vlade o prekinitvi diplomatskih odnosov z dominikansko republiko kot neobjalen izpad proti izvoljenemu predsedniku Frondiziju, ki se sedaj nahaja v Braziliji. Gre sicer za zadevo zunanje politike, ki pa bo imela gotovo odmev tudi v notranjosti. Če se prav pomisli, je začasna vlada sprejela omenjeni ukrep z očitkom dominikanski vladi, da je dopustila Peronu, da je iz dominikanske prestolnice vodil volilno kampanjo v korist Frondizija. Znano je namreč, da je bilo Peronovo volilno geslo: voliti Frondizija.

Verjetno bodo pristaši Frondizija ta ukrep sprejeli kot provokacijo, kar bo še zaostrilo odnose med vojsko in Frondizijem, ki so se že tako precej ohladili. Omenjeni ukrep je namreč sprejel vojaški vladni odbor: predsednik Aramburu, podpredsednik kontraadmiral Rojas in trije vojaški ministri.

Po drugi strani pa presojajo ta dogodek zgolj kot «živčno vojno», ki so jo vojaški krogi sprožili proti Frondiziju že prejšnji teden, ko so mu odtegnili adjutante, ki naj bi ga spremljali na njegovem potovanju v sosedne države.

Izvoljeni predsednik Argentine Frondizi je danes odpotoval iz Ria de Janeira v Sao Paolo, kjer se je ustavil nekaj ur, preden se je spet vrnil v Buenos Aires. Včeraj je imel s predsednikom Kubičkom 40-minutni razgovor. Kaj sta govorila, se sicer ne ve, toda v govorih, ki sta jih kmalu potem imela predsednika, je bil opazen poudarek na gospodarskih vprašanjih in zlasti na potrebi gospodarskega sporazuma ne samo med Brazilijo in Argentino, temveč med vsemi državami Latinske Amerike. Frondizi je celo govoril o «skupnem južnoameriškem tržišču zaradi obrambe pred morebitnim svetovnim gospodarskim zastojem». Govoril je o možnosti «južnoameriške železarske skupnosti», ki predpostavlja sporazum vseh držav tega kontinenta, ki je morda, je dejal Frondizi, najbogatejši na svetu s surovinami. Te besede so bile ugodno sprejete v vseh argentinskih in brazilskih krogih, v katerih menijo, da je prišel trenutek, ko bi bilo treba napraviti konec tekmovalnosti, in da se morajo narodi Južne Amerike združiti v svojih naporih.

Zopet nemiri na Cipru

Včeraj so se uprli jetniki v Nikoziji

Grško prebivalstvo je po vsem otoku 24 ur stavkalo

NIKOZIJA, 10. — Ciprski grški politični zaporniki v centralni jetnišnici v Nikoziji so se davi uprli. Razbili so vrata celic ter se nato zatekli na streho ene izmed velikih zgradb zapora. Proti jetniškim paznikom so metali opeke ter vzklikali gesla EOKA.

Ljudje so dogodek kmalu opazili, v velikem številu obdali jetnišnico, ploskali zapornikom in začeli prepevati patriotske pesmi. Jetniki, ki sprva niso hoteli zapustiti svojega mesta na strehi, so pozneje sklenili, da gredo dol, ko so jim oblasti obljubile, da ne bodo kaznovani.

Sorodniki 600 zapornikov centralne jetnišnice v Nikoziji so se vče

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 11,8, najnižja 5,5, zračni tlak 1014,7, veter 10 km, vlaga 56 odst., nebo pooblačeno, morje razburkano, temperatura morja 8,7.
Vreme danes: Oblačno z delnimi razjasnitvami.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 11. aprila
Leon, Levko
Sonce vzide ob 5.28 in zatone ob 18.45. Dolžina dneva 13.17. Luna vzide ob 1.29 in zatone ob 11.29.
Jutri, SOBOTA, 12. aprila
Saba, Savica

Včeraj je zapadel rok za vlaganje list

V tržaškem volilnem okrožju se bo udeležilo volitev 11 skupin

Zadnji so vložili svojo listo Covellijevi monarhisti

Sinoči ob 20. uri je zapadel rok za vlaganje kandidatnih list za državnozborske volitve. Včeraj so bile vložene še štiri liste, in sicer lista Fronte za neodvisnost, na kateri kandidirajo Borghese, Gianpiccoli, Laurenti (oče) in Minca; PSDI, ki ji načeluje prof. Lonza in jo nadalje sestavljajo prof. Dulci, Giuricin in odv. Miani; PMP (Ljudska monarhistična stranka — Lauro), ki jo sestavljajo general Messe, Ragusin-Righi, Grandi in Donpiero; PMN (Narodna monarhistična stranka) na kateri kandidirajo senator Paulucci, Rigatti, Fachin in Accerboni, ki je na listi kot neodvisen in zastopa dejansko novo profašistično gibanje «Federazione sociale italiana». Zaduja na glasovnici bo torej Covellijeva monarhistična stranka, ki je vložila svojo listo v tržaškem volilnem okrožju nekaj minut pred 20. uro, in sicer v času ko so bili v uradu okrožne volilne komisije še predstavniki PMP.

Kot smo že domnevali, bo v tržaški pokrajini oziroma v 32. volilnem okrožju 11 kandidatnih list. Liste bodo na glasovnici razvrščene takole: 1. KD, 2. KPI, 3. MSI, 4. PLI, 5. PRI-PR, 6. PSI, 7. TU, 8. FN, 9. PSDI, 10. PNM, 11. PMP. V preteklih dneh se je razširila tudi vest, da bo predložila v Trstu svojo listo tudi druga nova neofašistična stranka «Partito nazionale del lavoro», ki jo je v našem mestu ustanovil bivši misinski prvak in občinski svetovalec Battaglia. Toda ta fašistična skupina ni mogla zbrati v predpisanem roku zadostno število podpisov in zato ni mogla predložiti svoje liste. Kot torej vidimo, so vode v desničarskih strankah precej razgibane in se med njimi v tej volilni kampanji obeta ostra borba za vsak glas fašističnih in monarhističnih volivcev.

Za štiri poslanska mesta, ki so določena tržaškemu volilnemu okrožju, bo tekmovalo kar 44 kandidatov 11 list. Kot smo že večkrat pisali, mora kandidatna lista, če hoče imeti neposredno izvoljenega enega kandidata, doseči ustrezen količnik, v našem primeru mora dobiti najmanj okrog 33.000 glasov.

Na osnovi zadnjih občinskih volitev v tržaški občini, ki šteje ogromno večino volivcev, bi morali po en količnik doseči komunisti in demokristjani. Vse ostale liste pa se bodo morale zadovoljiti z ostanki, oziroma z možnostjo, da ena od njih dobi toliko ostankov, da bo lahko konkurirala za enega poslanca iz vsedržavnega količnika. O tej možnosti je težko kaj predvidevati. Poudariti pa je treba, da bodo glasovi obeh krajevnih kandidatnih list indipendentistov zgubljeni, če ne bo ena ali druga dosegla določenega količnika. V sedanjem položaju in če upoštevamo občinske volitve iz leta 1952, teoretično ne bo ne ena ne druga indipendentistična lista dosegla količnika. Zlasti bo onemogočila kakršen koli uspeh indipendentistom njihova razdvojenost na dve kandidatni listi. Sedaj pa se je med njimi razvila tudi javna polemika, ki jim gotovo ne bo koristila.

Tržaška unija nam je sporočila, da ni res, da je inž. Turre - Turek postavil pogoj, da bo kandidiral na indipendentistični listi samo, če bo predložena enotna lista. To vest so razširili «nasprotniki in znani politični agenti», pravi TU. Zanikanje te vesti izvira iz dejstva, da je neki list objavil, da inž. Turek ni pristal na kandidaturo na listi Tržaške unije, ki jo vodi Carlo Tolloy, ker ni prišlo do sestave enotne liste med indipendentističnima skupinama. Ker je zadeva zelo zanimiva, smo se pozanimali tudi mi, kaj je pravzaprav na stvari. Inž. Turek je včeraj ponovno izjavil, da ni podpisal kandidature za Tolloyevo listo, ampak za skupno indipendentistično listo. Kako se bo zadeva naprej razvijala ni še mogoče ugotoviti.

Drevi ob 17. uri bo na sedežu tržaške federacije PSI tiskovna konferenca, na kateri bo nosilec liste poslanec Giusto Tolloy obrazložil socialistični volilni program za državnozborske volitve. Obenem bodo časnikarjem predstavili tudi ostale kandidate.

Tržaška avtonomna federacija KPI pa bo imela v nedeljo sledeča volilna zborovanja: ob 11.30 uri na Trgu Garibaldi, kjer bosta govorila Vidali in Bernetičeva, ob 11. uri v Križu, kjer bosta govorila Pogassi in Gombač, ob 11.30 uri na Opčinah, kjer bosta govorila Burlo in Siškovič, ob 17. uri v Dolini, kjer bosta govorila Vidali in Lovriha, ob 18. uri v Nabrežini, kjer bosta govorila Siškovič in Calabria, ob 19. uri v Sežani, kjer bo govorila Bernetičeva.

Priprave za volitve notranjih komisij CRDA

V obratih CRDA in Tržaškem arzenalu so te dni ustanovili paritetne volilne komisije. Po prvih razgovorih se da sklepati, da bodo volitve notranjih komisij v teh obratih zadnji teden tega meseca. Pokrajinska zveza kovinarjev FIOM bo med delavci izvedla referendum in jih povabila, naj predlagajo imena kandidatov. V zvezi z važnostjo omenjenih obratov in s hudo borbo, ki čaka kandidate, zlasti pa notranje komisije, bi bilo zelo koristno in potrebno, če bi prišlo do predložitve in izvolitve enotnih notranjih komisij.

Zaradi nepopustljivosti delodajalcev

48-urna enotna stavka v cementni industriji

Medtem ko se je proizvodnost močno zvišala, nočejo priznati delavcem mezdnih izboljšanj

Danes ob 8. uri se začne po vsej Italiji 48-urna enotna stavka v cementni industriji. Na našem področju se bodo stavke udeležili delavci, ki so zaposleni pri cementarni Italcementi v Žavljah.

Do stavke je prišlo, ker delodajalci nočejo sprejeti delavskih zahtev po zvišanju prejemkov, znižanju delovnega urnika, periodičnih poviških ter zboljšanju delovnih odnosov. Te zahteve so namreč sindikati predložili med pogajanji za obnovitev vsedržavne delovne pogodbe, delodajalci pa trdijo, da jih ne morejo sprejeti, češ da je ta industrija v krizi. Te trditve so popolnoma neutemeljene, kar nam dokazujejo statistični podatki iz zadnjih let. V letu 1955 se je produkcija cementa v Italiji zvišala za 7 odst. v primerjavi z letom 1954, v letu 1956 za 12 odst., v letu 1957 pa za 7 odst. v primerjavi s prejšnjim letom. Podjetje Italcementi je v zadnjih treh letih razdelilo med svoje delničarje nič manj kot 9 milijard lir dobička, 81 milijard pa je določilo za amortizacijo naprav. Od leta 1955 se je proizvodnost dela zvišala za 33 odstotkov, medtem ko se je zaposlitev v tem sektorju zvišala samo za 2,7 odst., mezde pa ne ustrezajo produktivnosti dela niti življenjskim stroškom. Vrh vsega tega v cementni industriji pregnajajo delovno silo do skrajne mere. Popolnoma naravno je torej, da so se vse osrednje organizacije dogovorile za energičen nastop v obrambo prizadetih delavcev in za izboljšanje njihovih delovnih pogojev.

TRIJE KONCERTI

Predvčerajšnji koncert «Tržaškega filharmoničnega orkestra» pod vodstvom dirigenta Carla Feliceja Cillaria je bil v več pogledih zelo zanimiv. Najprej Britten s svojim «Navodilom za mlade pri poslušanju orkestra». Delo, ki smo ga v Trstu prvič slišali, je zares poučno in istočasno prava umetnina. Britten je s sposobnostjo velikega komponista napisal na neko Purcellovo temo več variacij tako, da je dal priložnost orkestru, da se izkaže v posameznih vrstah glasbil. Poseben komentator spozna občinstvo najprej s splošnim motivom, ki ga izvede ves orkester, nato pa pred vsako variacijo še z glasovno barvo posameznih vrst instrumentov, ki motiv ponavljajo. In tako se mladi (in stari) spoznajo z raznovrstnimi skupinami glasbil od lokov do tolkal.

Druga zanimivost tega koncerta je bil mladi violinist Salvatore Accardo. Poslušalci so bili zlasti radovedni, kolikšen je njegov napredek od lanskega leta. Violinist je v Mendelsohnovem koncertu (op. 64) pokazal toliko glasbenega temperamenta in tolikšno tehnično popolnost, da je mogoče od njega pričakovati le še zrelejše poglobitve v izvajanje. Gotovo pa spada mladi Accardo že sedaj med violinske virtuoze.

Dirigent Cillario se je zlasti izkazal pri dirigiranju Franckove simfonije. Občinstvo mu je navdušeno ploskalo.

***

Ljudska univerza je za svojo desetletnico priredila ljubiteljem Beethovnove glasbe posebno prijetno presenečenje. V šestih zaporednih koncertih (vsak teden po eden) bo «Tržaški kvartet» izvajal 17 Beethovnovih kvartetov. Prvi koncert je bil včeraj zvečer. Najprej je glasbenik Vito Levi spregovoril nekaj besed o Beethovnu kot skladatelju kvartetov, nato pa je «Tržaški kvartet», ki ga tvorijo Baldassare Simeone (I. violina), Angelo Vattimo (II. violina), Sergio Luzzato (viola) in Ettore Sigon (čelo), odigral tri kvartete.

Včeraj so bili na sporedu kvarteti op. 18, št. 1, nato op. 95 in končno op. 59, št. 3. «Tržaški kvartet» je dobro vigrano telo, sestavljeno iz štirih odličnih glasbenikov, ki znajo v svoji igri pričarati vso lepoto glasbe velikega mojstra. Dvorana liceja «Dante», kjer je bil koncert, je bila popolnoma zasedena. Gotovo bodo tudi ostali koncerti priteguili nič manjše število občinstva.

***

Koncerti Univerzitetnega glasbenega krožka niso deležni tiste pozornosti, ki bi jo zaslužili. Gotovo je zasluga prav tega krožka, da lahko od časa do časa prisostvujemo koncertom, ki bi jih težko pričakovali od drugih prirediteljev. Tako je bil n. pr. nekaj povsem svojevrstnega koncert v Avditoriju v torek zvečer, ko so nastopili sopranistka, pianistka in hornist. Res je, da so vsi trije skupaj nastopili samo v eni točki, vendar je že sama pojava roga kot samostojnega koncertnega instrumenta dovolj redek primer, da bi lahko bilo na koncertu tudi več občinstva. (Toda dogaja se nasprotno: prav nenavadnost je očitno vzrok, da ni več občinstva.) O Ceccarossiju, ki je igral na rog (po njem nosi tudi trio ime), je treba reči, da je res virtuoz, ki obvlada težki instrument z redko sigurnostjo. Glas sopranistke Yo Clyzza je primeren za komorno glasbo, ki je bila na sporedu, vendar višine niso njena krepka točka. Pianistka Loredana Franceschini se je omejila na solidno spremljavo, ne da bi dajala izvajanju kak osebni ton.

—«»—

Nerodno je skočil

Nerodno je skočil s tovornega avtomobila, ki se je že ustavil pred športnim igriščem na Fončani 51-letni delavec Roman Milkovič doma iz Trebč št. 169. Z avtom RK so ga odpeljali v ambulanto, kjer so ugotovili, da se je udaril v stopalo. Do nesreče je prišlo okrog 10. ure.

SNG v TRSTU

V soboto, 12. t. m. ob 19. uri pri Sv. Barbari
DANILO GORINŠEK
Rdeča kapica
vesela pravljica v treh dejanjih

GLASBENA MATICA V TRSTU

V nedeljo 13. aprila ob 16. uri v Avditoriju
zabavni popoldan
Sodelujejo:
Veseli planšarji
harmonikar **Avgust Stanko,**
pevski duet
in humorist **Lojze Kožar**
iz Ljubljane.

Vabila so na razpolago v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 37338 ter dve uri pred začetkom prireditve v Ul. Roma 15-II. od 14. do 16. ure.

Ponovitev ob 20.30 v BOLJUNCU
Vstopnice bodo na razpolago eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.

TABORNIKI RODU «MODREGA VALA» vabijo na
Pomladanski ples
ki ga priredijo v soboto, 12. t. m. na stadionu «Prvi maj»
Začetek ob 21. uri
Prodaja vstopnic in rezerviranje miz v Tržaški knjigarni.

ŠOLSKE VESTI

Ravnateljstvo višje realne gimnazije s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da je treba vložiti prošnje za zrelostni izpit do vključno 12. aprila t. l. Pojasnila daje tajništvo višje realne gimnazije v Ul. Lazzaretto vecchio 9-II. vsako dopoldne od 10. do 12. ure.

RADIO

PETEK, 11. aprila 1958

TRST POSTAJA A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brezobvezno — drobiž od vsepovsod in... Življenja in usode: «Shirley Temple»; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Operetna fantazija; 13.30 Glasba po željah; 17.30 Plešite z nami; 18.00 Koncert dua Poluzzi-Marchi; 18.20 Violinist Wandy Tworek; 18.30 Orkester René Touzet; 18.55 Zbor «Ivan Cankar»; 19.15 Znanost in tehnika: «Svetovna razstava v Bruslju»; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Glasbeni varieté; 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu; 21.15 Velika dela slavnih mojstrov; 21.45 Glasba Georgea Gershwina; 22.00 Dante Alighieri: Božanska komedija — Pekel; 22.15 Kvintet Art Van Damme; 22.30 Musorgski: Slike z razstave; 23.00 Eddie Calvert in orkester Norrie Paramor.

TRST I.

17.00 Spored za otroke; 18.30 Poročila; 18.45 Oddaja za ženske; 20.30 Poročila; 20.50 «Carosello»; 21.10 «Peti člen», komedija v 3 dejanjih.

KOPER

Poročila v slov.: 7.00, 7.30, 13.30, 15.00.
Poročila v ital.: 6.30, 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.
5.00-6.15 in 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00-12.00 Prenos RL; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Kmetijski nasveti: «Obvarujmo češnje črvivosti»; 13.45 Popoldanske melodije; 14.30 Gospodarska oddaja: «Pred turistično sezono»; 14.40 Popularne skladbe: Stirje Slovanski plesi Antonina Dvoraka; 15.25 Domači pevci in ansambli pred mikrofonom: kitarist Marinko Jankovič; 15.40-17.00 Prenos RL; 17.00 Ritmi in popevke; 17.25 Od melodije do melodije; 19.30-22.15 Prenos RL; 22.15 Igra kvartet Calvin Jackson.

SLOVENIJA

5.00 Pisan glasbeni spored; 8.05 Popularne orkestralne melodije; 9.00 Radijski roman — «325.000 frankov»; 9.20 Melodije potujejo; 10.10 Dopoldanski koncert solistične glasbe; 11.00 Po domače...; 11.30 Za dom in ženo; 11.40 Zabavni zvoki z ansambloma Mojmira Sepeta; 12.00 Reinhold Glier: Baletna suita «Rdeči mak»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojo kvintet «Niko Štritof»; 13.15 Od arije do arije; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 15.40 Iz svetovne književnosti — Karel Storkan: Stopnice za dva; 16.00 Koncert ob štirih; 17.10 Filmski zvezdniški pojo; 17.25 Od klavirja do big banda; 18.00 Iz naših kolektivov; 18.30 Umetne in narodne pesmi; 18.50 Družinski pogovori; 20.00 Petnajst minut s kvintetom Jožeta Kampiča; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled; 20.30 Popotni zvoki; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Reportaža s košarkarskega turnirja študentskih reprezentanc Bolgarije, Francije, CSR in Jugoslavije; 22.30 «Rhapsody in jazz» — Kurt Edelhagen s svojim orkestrom.

TELEVIZIJA

11.30 Operna glasba; 12.10 Igra orkester Stellari; 14.30 «Tretja stran»; 17.30 Igra ansambel Carlo Pacchiori; 18.35 Igra ansambel Franco Russo; 19.20 Koncert pianistke Biance Pellis; 21.00 Simfonični koncert.

GLEDALIŠČA

VERDI
Nadaljuje se pri gledališki blagajni prodaja vstopnic za koncert orkestra Tržaške filharmonije, ki bo v torek ob 21. uri pod vodstvom Efrema Kurtza. Nastopili bodo tudi pevci Bruna Rizzoli, Bruna Ronchini, Amedeo Berdini in Giuseppe Fojani ter zbor gledališča «Verdi». Na sporedu sta I. in IX. Beethovnova simfonija.

TEATRO NUOVO
Danes ob 21. uri: Hugo von Hofmannsthal: «Slehernik». Abonma G.

KINO

Excelsior. 15.00, 18.20, 21.40: «Most na reki Kwai», W. Holden, A. Guinness, Hawkins. Techn. Cinemascope.
Fenice. 15.00, 18.20, 21.40: «Mladi levi», Marlon Brando, M. Clift, Dean Martin. Cinemasc.
Nazionale. 15.00, 18.20, 21.40: «Grešnik iz Peytona», L. Turner, H. Lange. Cinemasc. Mlad. prepov.
Supercinema. 16.00: «Sajonara», M. Brando in M. Taka. Cinemascope. Tech.
Filodrammatico. 15.00: «Enainštirideseti», barvni film. Revija: «Usluga prijatelju» in «In vino veritas».
Grattacielo. 13.30, 17.30, 21.30: «Deset božjih zapovedi». Cene: odrasli 500 lir, otroci in vojaki 300 lir.
Arcobaleno. 15.30. Zadnja ob 22.10: «Slovo od orožja», R. Hudson, J. Jones, A. Sordi. Izkaznice prepovedane.
Astra Rojan. 16.30: «Ena sama velika ljubezen», K. Novak in J. Chandler.
Capitol. 16.00: «Njen angel varuh», L. Ball, Desi Arnaz, James Mason.
Cristallo. 16.00: «Človek, ki je bil sam», C. Gray, Ch. Winniger, D. Alabarda, 16.00: «Tamango», D. Dandridge in C. Jurgens. Cinemascope. Tech.
Aldebaran. 16.00: «Ujetniki Antarktike», Cinemascope.
Arislon. 16.00: «Osvajalci trdnjave Balston», C. Colbert in B. Sullivan. Cinemasc. Tech.
Aurora. 16.00: «Herkulova dela», St. Reeves, S. Koscina, G. M. Canale. Cinemasc.
Garibaldi. 16.00: «Sissi, mlada cesarica», R. Schneider, Karleinz Bonm.
Impero. 16.00: «Sissi, mlada cesarica», R. Schneider. Izključene izkaznice.
Ideale. 16.00: «Strelci s kitajskih morij», G. Baker, S. Baker, H. Andrews.
Italia. 16.00: «Pal Joey», Kim Novak, F. Sinatra, Rita Hayworth. Cinemasc. Techn.
Moderno. 16.30: «Še bo vzhajalo sonce», A. Gardner, T. Power, M. Ferrer, E. Flynn. Cinemasc. Tech.
S. Marco. 16.00: «Peklenski meteor», G. Williams, Lola Albright.
Savona. 16.00: «Visoka družba», G. Kelly, F. Sinatra, B. Crosby, L. Armstrong. Technicolor.
Viale. 16.00: «London kliče Severni tečaj», C. Jurgens, D. Addams. Cinemasc. Tech.
Vittorio Veneto. 15.45: «Jez na Pacifiku», S. Mangano, A. Valli, A. Perkins in Jo Van Fleet.
Belvedere. 15.30: «Lov na ponarejevalce».
Marconi. 16.00: «Čudovito je biti mlada», C. Parker, J. Millis. Technic.
Massimo. 16.00: «Čuden primer Davida Gordona», C. Borchers in C. Nader. Cinemasc.
Novo cine. 16.00: «Veliki zapeljivec», Fernandel.
Odeon. 16.00: «Classe di ferro».
Radio. 16.00: «Dvoboj pri Indijskem prehodu», S. Honecer in G. Mac Ready.

Vino in blazna hitrost sta zakrivila hudo nesrečo s fiatom 1400

Četrti mladenič je pravočasno izstopil ter se s tem izognil nesreči, ne pa priporu

Cesinijevo stanje se je včeraj podnevi nekoliko izboljšalo in so ga baje že zaslišali

Žal je kri zopet zalila asfalt. Ni to posledica nesreče, ki se ji ne bi mogli izogniti ali jo pravočasno preprečiti. Zadostovala bi poštenost in previdnost in štirje fantje bi bili danes brez skrbi v krogu svojih družin. Bilo pa je ravno nasprotno in posledica je grozna: eden je mrtev, drugi se bori s smrtjo v bolnišnici, dva pa sta v preiskovalnih zaporih letečega oddelka kvesture. Glavni «junaki» te tragične pustolovščine so štirje mladoletniki in ljubitelji motornih vozil. 18-letni Aldo Fiegel, pekovski pomočnik po poklicu, stanujoč pri starih starših na Saliti E. de Marchi v Škednju, Gualtiero, za prijatelje Walter Maldini iz Ul. Ronchetto, 19-letni Claudio Ravalico iz Ul. Soncini in 20-letni Giordano Cesini od Sv. M.M. Sp., ki je še pred nedavnim stanoval nasproti hiše, v kateri je bival Ravalico s svojim očetom, mačeho in mlajšim polbratom.

Mladeniči, vsi dobri prijatelji, so se predvčerajšnjim zvečer domenili za pustolovščino, za katero niso niti slutili, da se bo tragično končala v krvi. K Maldiniju in njegovemu očetu, ki sta večerjala v gostilni pri «Belem konjičku» v Škednju, sta prisedla Fiegel in Cesini. Alkohola niso pili, a kdor jih je videl, je že na prvi pogled spoznal, da so vinjeni. Cesini si je naročil krožnik cmokov in jih hlastno zaužil. Maldini pa je spil kozarec mleka. «Kaj bog pil mleko, ko si vendar vinjen,» ga je pobarala neka ženska, a nič ni pomagalo.

Na cesti so se domenili, da se odpravijo v Trst. Tedaj se jim je pridružil, kdaj še ni točno znano, Ravalico in vsi štirje so stopili v avtobus št. 29. Na D'Annunziovem drevoredu so izstopili in odšli v bar. Od tu jih je pot peljala do gostilne v Ul. Solitario, katero so zapustili še bolj vinjeni. Vino jim je vlilo poguma in skleg, da si ukradejo avto, so soglasno sprejeli. V Videmski ulici je Fiegel potegnil iz žepa nož in ga uporabil kot ključ za odpiranje avtomobilskih vrat. Ključavnica pa je vzdržala pritisk in fant, je so nadaljevali iskanje prvega vozila, katerega vrata bi se vdala rezilu žepnega noža. V bližini Ul. Ghega so našli plen. Fiegel, ki je bil šele drugič za volanom kakega avta in seveda ni imel šoferskega dovoljenja, je spustil zavore. Motorja ni hotel pognati iz strahu, da jim ne bi gospodar prekrižal račune. Kmalu pa je avto ustavil in prijateljem ukazal naj izstopijo. Zavedel se je namreč, da v tanku ni dovolj bencina.

Razočarani so se odpravili dalje v upanju, da priložnosti ne bo manjkalo. V Ul. Trento so se fantje, vsi oblečeni razen Cesinija, ki je imel moder dežni plašč, v «blue jeans» in z usnjenim suknjičem, ustavili poleg fiata 1400, last trgovca Virgilija Boscola, s katerim je njegov nečak, ki je vozilo po navadi šofiral, spremil zaročenko domov. Nožiček se je zopet zasvetil v Fiegelovih rokah in trenutek zatem so se vrata odprla. Da ne bi z ropotom motorja opozorili šoferja, so mladeniči avto porinili in ga šele za vogalom pognali. Brnenje motorja je vzbudilo v Fiegelu strast po brzini in fant je neodgovorno pritisnil na brzinski pospeševalec in kakor nor zdirjal po Nabrežju. Blazna hitrost mimo dreves in hiš vse do Sprehajališča Sv. Andreja je verjetno prestrašila Maldinija, ki je sklenil, kljub zasmehovanju prijateljev, izstopiti. S tem se je zelo verjetno rešil smrti ali vsaj resnih telesnih poškodb, ni se pa rešil pripora. Ostali so še vedno pod vtisom izpitega vina, nadaljevali vožnjo do Katinare in nato domov. Zdrveli so navzdol po trbiški cesti in ni izključeno, da so po zadnjem ovinku nad konjskim dirkališčem tik pred predorom vozili s hitrostjo 150 km na uro. In tu je prišlo do neizogibne nesreče. Vozač, brez dvoma nevajen šofiranja avtov z blazno hitrostjo, ni opazil pločnika, ki se začenja kak meter pred predorom in obide v nepopolnem polkrogu vogal desnega oboka predora ter se nadaljuje v širini kakega pol metra vse do drugega konca.

Nesreča se je pripetila, ker so kolesa zašla na pločnik in Fiegel se je iznenada znašel pred lesenim drogom z dvema prometnima znakoma (prepovedano parkiranje in prehitevanje) in kamnitim vogalom. V zadnjem trenutku je hotel preprečiti trčenje in je ostro zavil na levo, toda prepozno. Zadnji desni del vozila je silovito treščil ob drog in vogal. Vozilo je nato pod nespretnimi rokami improviziranega šoferja drselo ob steni in zgubljalo dele karoserije. Začel se je blazni ples avta, katerega ni Fiegel več obvladoval z desne na levo in obratno, dokler se ni vozilo, ki je izgubilo dve kolesi in se preklalo na dvoje, ustavilo. Kazalec kilometrskega števca je bil ustavljen pri črti s številko 140 km.

Fiegel je omamljen in nekoliko ranjen prišel izpod ruševin in zvitih plošč ter se trenutek ustavil in se ozrl okoli. Cesini je ležal na kupu razbitin in se komaj slišno pritoževal, Ravalico pa je bil negiben sredi mlake krvi. Tedaj ga je strah pognal v tek. Kot blazen je Fiegel kričal in iskal pomoč, s čimer je nekega policijskega agenta privabil na okno hiše ob koncu predora. «Pokličite Rdeči križ», ga je zaprosil. «Pripetila se mi je nesreča.» «Pokličem tudi policijo?» ga je vprašal agent in ker mu je Fiegel odgovoril, da ne, je vseeno storil svojo dolžnost. Kmalu nato so pridrveli na kraj bolničarji z zdravnikom RK in tudi agenti prometne policije s kapetanom Stefanacchijem in nar. Furlanijem. Zdravnik je pokaral Fiegla in ga opozoril, da je posledica nesreče eden mrtev in eden hudo ranjen. «Mrtev,» je vprašal mladenič, kot bi se ne zavedel tragičnosti karambola. «Potem je Walter mrtev,» je še dodal.

Tako so agenti mislili, da je mrtvec Gualtiero Maldini. Žalostno vest so sporočili Maldinijevemu očetu, a ta jih je takoj opozoril, da gre za pomoto. Walter je bil doma zdrav in živ. Seveda so mladeniča pozvali na policijo, kjer so ga skupno s Fieglom pridržali v priporu.

Se prej so odpeljali Ravalica, Cesinija in Fiegla v bolnišnico. Ravalico je na sprejemnem oddelku podlegel poškodbam, Cesinija so izročili v varstvo specialistom, ki so si pridržali prognozo. Fiegla pa so agenti po zdravniški pomoči odpeljali s seboj in ga začeli zasliševati. Mladenič je priznal, da je pred mesecem dni skupno z Ravalicom ukradel v Škednju fiat 500 in da sta napravila z njim precej dolg izlet. Vozilo sta nato pustila za pokopališčem pri Sv. Ani in se peš vrnila domov. Policija seveda nadaljuje z zaslišavanjem, ker pričakuje od Fiegla priznanja o drugih tatvinah.

Ko so v bolnišnici ugotovili identiteto mrtveca, so seveda obvestili sorodnike. Pokojnikov brat (septembra lani je bil soudeležen med vožnjo z lambreto, ki jo je vozil njegov znanec po obmorski cesti, pri prometni nezgodi, ki se je zanj končala brez posledic) je še pred zoro obvestih Česinijevega strica o nesreči in ga potolažil, da nečakovo stanje ni resno. Tudi Fieglovo staro mamo je zjutraj, ker pač ni videla vnuka priti ponoči domov, zaskrbelo in je iz bližnje trgovine z jestvinami telefonsko vprašala vnukovega gospodarja, peka iz Ul. Carpison, ali je njen sorodnik prišel na delo. Gospodar je jezno odgovoril, da ga ni in da ni to prvič. Seveda tedaj še ni vedel, kaj se je Fieglu pripetilo.

Več družin je tako v žalosti. Ravalicovi zaradi smrti sina, Maldinijev oče in sestra zaradi zaprtega brata, Fieglovi stari starši pri katerih je živel dve leti po smrti matere, in Fieglov oče, ki stanuje v okraju C. Elisi in se preživlja z bornim zaslužkom nestalnega dela, in predvsem Cesinijevi za življenje sina, ki je v bolnišnici zastražen. Dva karabinjerja in dva policaja sta okoli njegove postelje in ker je njegovo stanje še vedno resno zdravniki niso dovolili, da bi ga preiskovalni organi zaslišali. V popoldanskih urah se je stanje izboljšalo in baje so ga na kratko zaslišali. Zanimivo je, da bi moral fant nastopiti prihodnjo nedeljo službo v nekem hotelu v Gradežu, kjer je že pred dnevi stregel skupini nemških zdravnikov..

Ta nesreča bi morala biti vsem v opomin in v opozorilo, posebno ljubiteljem blazne hitrosti, da smrt preži nanje izza vsakega ovinka in na vseh cestah. Previdnost in zmerna hitrost nista nikoli odveč in ne moreta škoditi nikomur.

To so ostanki poldrug milijon lir vrednega avta «fiat 1400», s katerim je nesposoben in kot se govori tudi vinjen šofer zakrivil nesrečo, ki je za sedaj terjala eno smrtno žrtev

Kako se potuje v FLRJ brez karneta ali triptika

Novi carinski predpis velja samo za imetnike potnih listov, ne pa za obmejni promet s propustnicami

Od včeraj je v veljavi nov carinski predpis, ki ureja vprašanje uvoza motornih vozil brez triptika in karneta v Jugoslavijo. Carinarnice na jugoslovanskih obmejnih blokih so dobile v tej zvezi podrobna navodila, iz katerih povzemamo naslednje:

Vsak tuj državljan ali pa jugoslovanski državljan, ki živi stalno v inozemstvu, lahko pride v Jugoslavijo s svojim motornim vozilom brez triptika ali karneta, če je vozilo registrirano na njegovo ime.

Potnik se v Jugoslaviji lahko zadrži s svojim motornim vozilom toliko časa, kolikor časa velja jugoslovanski vizum na njegovem potnem listu. To pomeni, da se imetniki obmejnih propustnic ne morejo poslužiti te ugodnosti.

Za motorna vozila, ki so omenjena v tej odredbi, se smatrajo osebni avtomobili (tudi s prikolicami, samo ne smejo imeti več kot 9 sedežev), motorji, skuterji in kolesa s pomožnim motorjem.

Ko pride potnik, recimo z osebnim avtomobilom na jugoslovanski blok in nima karneta ali triptika, mora izpolniti poseben formular, tako imenovano «potniško prijavo», v kateri mora navesti karakteristike avtomobila: znamko avtomobila, letnico, kdaj je napravljen, številko evidenčne tablice, znak države, številke motorja in šasije ter število plaščev oziroma zračnic. Praktično, če vzamemo neki namišljen tržaški avtomobil, bi moral potnik v prijavi napisati:

Osebni avto fiat 600 iz leta 1956, I. TS 35803, motor štev. 56666, šasija št. 38888, 5 plaščev in zračnic (štejejo se namreč plašči na kolesih in na rezervnem kolesu). Če ima avto vgrajen radio, vpiše še znamko radijskega aparata.

Ko je potnik te podatke napisal, mora prijavo, ki se napiše v dveh izvodih, podpisati in izročiti carinskemu uslužbencu. Ta pritisne nanjo žig, v potni list pa še majhen žig z napisom «Izdana potniška prijava — vstop z motornim vozilom» ter eno kopijo prijave izroči potniku. Ko se potnik vrača iz Jugoslavije, odda prijavo in zadeva je končana.

Postopek je torej kar najbolj enostaven in ne zahteva več kot dve minuti dela. Žal velja le za imetnike potnih listov. Želeti pa bi bilo, da bi se ta olajšava raztegnila tudi na imetnike obmejnih propustnic.

Poudarimo naj še, da morajo v Italiji registrirani avtomobili imeti za italijanske obmejne organe običajno začasno izvozno dovoljenje.

—«»—

Stavka v podjetju SALDA

Stavkovno gibanje v podjetju SALDA se nadaljuje spričo trme delodajalca, ki noče pristati na zahteve delavcev po izboljšanju prejemkov, ureditvi vprašanja doklade za zdravju škodljiva dela itd.

Včeraj so delavci stavkali od 12.30 do 13.30 ter od 16.30 do 8. ure danes. Včeraj pa je bilo tudi zborovanje delavcev, ki so poudarili svojo odločno voljo, da se bodo borili, dokler podjetje ne bo sprejelo njihovih zahtev. V tem smislu so tudi pooblastili sindikalne zastopnike, da nadaljujejo borbo do sklenitve sporazuma.

—«»—

Univerzitetna knjižnica od 12. do 20. IV. zaprta

Univerzitetna knjižnica ostane od 13. ure v soboto 12. aprila do vključno 20. aprila zaprta zaradi običajnega pomladanskega rezkuževanja knjig in prostorov.

Iz sodnih dvoran

V procesu Tržaške steklarne bodo izrekli sodbo v torek

Prizivno sodišče potrdilo obsodbo tatu - Devet mesecev pripora zakrknjenemu zmikavtu

Razsodba o precej dolgem procesu proti Alfeu Ragazziju, obtoženemu bankrota in številnih drugih kršitev zakona, in proti trem članom nadzornega odbora, bo izrečena pred torkom. Tako je odredilo sodišče včeraj po končanem govoru odv. Jacuzzija, ki brani glavnega obtoženca. V torek bo moralo sodišče poslušati še odgovor zasebne stranke in tožilca na argumente obrambe in gotovo je, da bodo imeli zagovorniki pripravljene protiargumente. Do sedaj so napeli vse sile, da rešijo člane nadzornega odbora in tudi Ragazzija, za katerega je tožilec predlagal 12 let zapora, obsodbe in odv. Jacuzzi je zaključil diskusijo. Predvsem je kritiziral obtožbe brez dokazov, dalje obtežilne okolnosti in predvsem juridično dokazoval, da ni bilo bankrota in še manj zapravljanja. Ob koncu je odvetnik pozval sodnike, naj ocenijo delovanje Ragazzija, pri čemer ne bi smeli pozabljati na okoliščine, v katerih je živel in delal glavni obtoženec. Zato je predlagal oprostitev obtožb bankrota in zmerno kazen za manjše kršitve.

***

Decembra lani so sodniki kazenskega sodišča obsodili Giuseppa Vergoza iz «Domus Civica» na 2 leti zapora, na 8 tisoč lir globe, na 6 mesecev pripora in na 3.000 lir denarne kazni, in sicer zaradi obtožbe tatvine samokresa, fotografskega aparata in kovčka znamk. Obtožen je bil tudi posesti orožja in vlomilskega orodja, ki mu je služilo, da je brez težkoč vdrl v stanovanje Giulia Melonija iz Ul. Rapicio. Daleč pa ni šel z ukradenim blagom, ker so ga policijski agenti, ki so ga dobro poznali, ustavili in preiskali. Kot izgovor je Vergoz navedel dejstvo, da je pravkar prišel iz zapora in da je hotel ukrasti kaj vrednega, ker bi si s prodajo ukradenega blaga preskrbel nekaj denarja za preživljanje. Imel pa je smolo, ki ga je spremljala vse do prizivne razprave, po kateri so mu sodniki potrdili kazen v celoti.

***

Po vlomu v zlatarno Marzari je policija začela brskati po stanovanjih ljudi, ki so bili znani vlomilci in ki so pripadali tistim tatovom, ki so vdirali v trgovine skozi izdolbene stene. Med temi je bil tudi Giorgio Cotterle iz Ul. S. Maurizio. V stanovanju

...Samo en cvet, en češnjev cvet... (Foto M. Magajna)

Hruščev ni Stalin

Kolikšno važnost ima za Rusijo in ves svet dejstvo, da je bil Bulganin postavljen ob stran in da je njegovo mesto zavzel Hruščev! Hruščev ima sedaj dva najvažnejša položaja v Sovjetski zvezi: je glavni tajnik komunistične partije in predsednik vlade.

Odstranitev maršala Bulganina se je tokrat izvedla brez vseh onih spletk in izdajstev, ki so bila značilna za večino sprememb v vrhovnem vodstvu Sovjetske zveze. Fotografije, ki so bile posnete ob tej priložnosti, prikazujejo namreč Bulganina, ko ob glasovanju za Hruščeva visoko dviga roko.

Skeptiki bodo rekli, da se Bulganin ni mogel obnašati drugače, ne da bi si s tem nakopal srd mogočnega Hruščeva in bil zaradi tega poslan v izgnanstvo. Dejstvo pa je, da je Bulganin izgubil svojo priljubljenost v aparatu komunistične partije. Ni šlo torej za odstranitev osebnosti, ki bi bila postala preveč močna kot je bilo na primer z Žukovom, Molotovom in Maljenkovom, ampak je šlo bolj za priznanje enostavnega dejstva, da Bulganin ni več imel za seboj toliko pristašev, ki bi upravičevali njegov obstanek na položaju prvega ministra.

Hkrati je ta sprememba imela za posledico, da je postavila Hruščeva na položaj, ki bi ga smeli primerjati edinole s položajem, ki ga je imel Stalin. Kakšno važnost ima torej vse to? Zdelo bi se, da za ostale države, razen Sovjetske zveze, zelo majhno. Že delj časa je kazalo, da je Hruščev pri mednarodnih razgovorih edini pravi tolmač Sovjetske zveze. Dejansko je zacenjalo predstavljati že nekakšno oviro dejstvo, da je bilo treba deliti oblast s predsednikom vlade, ki je bil to le navidez.

Ko sem bil lani v Sovjetski zvezi, mi ni bilo nikoli treba obračati se na Bulganina. Govoril sem raje s Hruščevom, ker sem se dobro zavedal, da bom od človeka, ki je vsekakor največ pomenil, dobil vsa pojasnila o zadržanju Sovjetske zveze in to iz prve roke.

Če ima torej ta sprememba za nas tako majhno vrednost, kaj pomeni za Rusijo in za sovjetske državljane? Ali je že konec kolektivnemu vodstvu, ki je bilo tako kratko in ki so ga toliko poudarjali? Ali se bo ponovno povrnil «kult osebnosti»? Bo ponovno prišel na oblast stalinizem z vsem onim, kar nosi s seboj osebna diktatura? Zelo dvomim.

Nadzorstva in morebitna obramba proti takemu razvoju ne bodo morda izhajala iz samega Hruščeva, ker je on močna in drzna osebnost in ker oblast marsikoga opije. Dejanska obramba pred povrnitvijo k osebni diktaturi je v spremembah, do katerih je prišlo v strukturi sovjetske družbe. Razvoj Sovjetske zveze kot velike industrijske dežele ne ustreza osebni diktaturi. Treba je namreč sprejemati preveč sklepov in odločitev in to v zvezi z gospodarskimi in političnimi vprašanji in to se ne more prepustiti stalno odgovornosti le ene same osebe.

Če bi se pa vendarle zgodilo, ali če bi Hruščev tako vendarle hotel in v tem uspel, bi sovjetske vladne ustanove izgubile svojo gibčnost in njihova ustvarjalnost bi ponovno postala toga. V zapleteni družbi, kakršna je sovjetska, je razširitev odgovornosti bistven činitelj. Poleg tega morajo vsi oni, ki imajo v nižjih instancah možnost odločanja in nosijo odgovornost pri sprejemanju sklepov, biti gotovi, da jih v primeru pogreškov ne bodo obdolžili sabotaže ali pa zločinske površnosti.

Pravica do pogreška ni le vprašanje politične etike, ampak je edina možnost družbenega vzdušja, v katerem je možno izvrševati vodilne funkcije z možnostjo uspeha. Strah je sicer lahko tudi močna izpodbuda k dejavnosti, toda prav gotovo ne pripomore k jasnim pogledom. Uspehi sovjetske znanosti v zadnjem desetletju dokazujejo, da so v širokih plasteh ruskega gospodarstva številni moški in ženske, ki so vedeli in vedo sprejemati skicpe, ne da bi s tem tvegali nevarnost, da bi njihove pogreške kdo spremenil v krivde. Vse to dokazuje, da mora Hruščev sedaj, upoštevajoč dejansko stanje, deliti oblast s tistimi novimi silami sovjetske družbe, ki so se porodile iz razvoja industrijske in znanstvene tehnike. In tako razširjena oblast se ne more nikoli preleviti v oblast posameznika. In gotovo ne more biti nepristranski in nasilen, ne da bi tvegal, da v delikatnem razvoju družbe pride do motenj.

Bojim se, da bomo vsaj za nekaj časa priča kakšnemu novemu pojavu «kulta osebnosti». Mnogo je namreč neozdravljivih oboževalcev, ki so vedno pripravljeni prisegati poslušnost vsakomur, ki se pojavi pred njimi kot novi bog. Toda malo verjetno je, da bomo priča ponovni poplavi številnih velikih slik Hruščeva na vsakem koraku, kar je bilo ena izmed značilnosti dvomljive oblasti Stalina. Rusi so imeli s tem dovolj izkušenj in prav gotovo takih izkušenj ne bodo hoteli ponovno doživeti.

Pa še ena sprememba, do katere je prišlo v Rusiji, bo služila za preprečitev vrnitve k osebni diktaturi. To je pogostost sestankov vrhovnega sovjeta. Ta sovjetska ustanova zares še ne vsebuje dejanske oblasti v Sovjetski zvezi, toda njena važnost se iz dneva v dan veča. In z večanjem važnosti bo vrhovni sovjet pridobil tudi vpliv in oblast, ko bodo sovjetski voditelji vedno bolj čutili nujnost po usmerjanju javnega mnenja preko predstavniškega telesa.

Stalin je hotel vladati iz popolne osamelosti. Toda to ni značilno za Hruščeva, še manj pa za razmere, v katerih je on prevzel oblast. On se rad prikazuje v javnosti in rad javno govori. To niso značilnosti niti zunanje oblike osebnih diktatur. Stalin je to razumel, zato je smatral za potrebno zapreti se v samoto Kremlja. Hruščev pa v nasprotju s tem ljubi javnost.

Aneurin Bevan

ŠTIRINAJST LET JE ŽIVEL SKRIT V BUNKERJU

Zgodba vojaškega begunca ki je dezertiral iz ljubezni

Vtem ko je žena delala v tovarni in hranila družino, je ameriški vojak kuhal, pomival in negoval otroke

Nihče od 895 prebivalcev Mont d'Orignaga, vštevši starce in otroke, pač ni pričakoval, da bo njihova, kakih 50 km od belgijske meje oddaljena vas postala pozorišče drame, vredne velikih francoskih klasikov.

Zgodba ima svoj začetek v novembru 1944. leta. Za volanom vojaškega kamiona v dolgi koloni avtomobilov je sedel vojak Vejn Payers, tedaj 23-letni mladenič, ki ga je vojna zanesla na stari kontinent, od koder so njegovi starši pred toliko in toliko leti emigrirali v Ameriko. Najprej je bil v Londonu, potem v Parizu in v kratkem bi moral videti Bruselj.

Zadnjič pred belgijsko mejo se je avtomobilska kolona ustavila v vasi Mont d'Origny. Amerikanec je izstopil iz kamiona, da si nekoliko pretegne noge. Obkrožen z otroki se je napotil proti vodnjaku, a je nenadoma obstal. Fet metrov pred seboj je zagledal par črnih oči, ki so strmele vanj.

Po daljšem presledku je po angleško pozdravil. Vaščanka mu ni odgovorila.

Kako se imenujete? je spet poskušal, a tudi tokrat brez uspeha.

Povesila je pogled in komaj slišno pozdravila: bonjour monsieur!

Amerikanec se je naglo obrnil. Mrak, ki se je začel spuščati na zemljo, je prišel kot nalašč njegovemu na hitro skovanemu načrtu. Prijel je dekle za roko in jo potegnil vstran. Skrita in tiha sta pričakala, da je kolona avtomobilov odpeljala. V tem usodnem trenutku se Amerikanec ni niti zavedel, da ga je ljubezen spremenila v dezerterja.

Prešlo je več mesecev in končno se je tudi vojna končala. V mali Ivettini hišici se je Amerikanec naučil francoski, ona angleški. Spočetka sploh nista šla iz hiše. Ko pa sta spoznala, da se samo od ljubezni ne da živeti, je Ivette odšla v bližnjo tovarno, kjer se je zaposlila. On je ostal doma in če je slišal le najmanjši tuj glas, se je zaprl v bunker, ki ga je sam zgradil. Medtem ko je bila Ivette v tovarni, je on doma kuhal, pral, šival — skratka, opravljal je vsa dela pridne gospodinje.

Vaščani niso niti od daleč sumili, da ima Ivette v hiši moža. Nenadoma pa je kot strela z jasnega prišla vest, da je Ivette rodila otroka. Vaščanke je to, da ima Ivette nezakonskega otroka, le relativno razburjalo. Mnogo bolj jih je mučila radovednost, kdo je otroku oče in prav ta radovednost jih je gnala, da so započele pravcato detektivsko preiskavo, ki naj bi ugotovila, kdo je oče 891. prebivalcu vasi.

Dve leti kasneje je prišel na svet Jimmy. Jok dojenčka je vas razburil huje, kot bi kje v bližini eksplodirala atomska bomba. Ravnodušna mati pa je po kratkem počitku zopet začela delati v tovarni, kot da se ne bi nič zgodilo in prav njena ravnodušnost je spravila vaščane, predvsem pa vaščanke v bes. Iz tega časa datira prva policijska preiskava, ki so jo napravili na Ivettinem domu. Da bi prekinil tok govoric, ki so se širile na Ivettin račun, je policijski šef sam preiskal hišo ter ugotovil, da v njej, razen matere in dveh otrok ne živi nihče drug.

Drug za drugim — Harry, Douglas in Fred — 893., 894. in 895. prebivalec francoske vasice so zagledali luč sveta v skrivnostni hiši neporočene žene. Otroci so rasli, začeli obiskovati šolo in vaščani so bili presenečeni nad njihovo dobro vzgojo. Toda kot so otroci rasli, tako je rasla tudi radovednost vaščank. Policija je še enkrat napravila hišno preiskavo, a spet brez uspeha. Tedaj so vaščanke začele Ivette bojkotirati: sploh je niso pogledale, kaj šele, da bi jo pozdravile; čakale so samo na primeren trenutek za maščevanje.

Pred 14 dnevi je neka vaščanka šla mimo Ivettine hiše in iz nje zaslišala moški glas. Kar so jo noge nesle je stekla na policijski komisariat in ko je prišla k sapi, je komaj izdavila: V Ivettini hiši moški glas!

Željan spremembe in napredovanja si je policijski šef povezal kapo na glavo in odšel v akcijo, v majhni razdalji pa mu je sledila skoraj vsa vas.

Lahko si mislimo njegovo presenečenje, ko je izza kamufliranih vrat stopil neznan človek. Ivettin mož in oče petih otrok. Še bolj pa se je začudil, ko je zvedel, da gre za dezerterja iz druge svetovne vojne in bliskovito se je spomnil, da bo v kratkem še ena zvezdica krasila njegovo epoleto. Takoj je o tem obvestil svoje poveljstvo, to je obvestilo Pariz, Pariz je obvestil ameriško poveljstvo in po 14 letih se je Payers lahko spet razgovarjal v svojem materinem jeziku z vojaškimi policaji, ki so prišli ponj ter ga odpeljali v vojaški zapor nekam v Zahodno Nemčijo.

Čez nekaj tednov se bo začela pred vojaškim sodiščem obravnava, na kateri se bo moral zagovarjati dezerter Payers. Tožilec mu preti s smrtno kaznijo. Toda zdi se da je čas tudi v tem primeru opravil svoje. Toliko let po končani vojni je javnost naklonjena oprostitvi. V enem samem tednu je nad 40.000 Francozov naslovilo pisma ameriškemu predsedniku Eisenhowerju, v katerih ga prosijo, naj ne razdre ljubezenske idile, ki je pretresla vso javnost, z izjemo vaščank, ki so s svojimi intrigami pripomogle, da je zadeva prišla na beli dan.

Francosko javno mnenje, ki ni vedno najbolj sentimentalno razpoloženo in je moralo izbirati med ljubeznijo in dolžnostjo, pa se je tokrat soglasno opredelilo za ljubezen.

Ta cesta v južnem predelu San Francisca se imenuje Kanal, a je sicer kljub svojemu imenu suha. Ob zadnjih nalivih se je spremenila v reko in delavci so jo morali tako bresti

PO RAABOVEM OBISKU SVETI STOLICI

Avstrijsko ljudstvo si ne želi avstrijskih variant «zadeve Prato»

Konkordat, ki ga je sklenila klerofašistična Dollfussova vlada, se ne more vskladiti s sedanjo avstrijsko ustavo

(Poseben dopis)

DUNAJ, 10. aprila — Včeraj je imel avstrijski kancler Raab tiskovno konferenco o svojem obisku v Rimu, kjer se je zadržal teden dni in imel več razgovorov z italijanskimi predstavniki in s predstavniki Svete stolice.

Njegovi vtisi nikakor niso kdo ve kako navdušujoči, saj je v svojih izjavah poudaril, da je italijansko ljudstvo «prepojeno z neverjetnim nacionalnim občutkom» in dodal, da se nacionalistične strasti razpihujejo že pri otrocih v šolah, in sicer z učno snovjo, ki je v ta namen tako prirejena. Tudi sedanja volilna kampanja ima po kanclerjevem mnenju obeležje politične nestrpnosti.

Kar se Raabovih razgovorov z italijanskimi vodilnimi osebnostmi tiče, kaže, da ni prišlo do nikakih sporazumov glede obveznosti, ki jih je Italija prevzela glede Južne Tirolske, za katere Avstrija zahteva popolno izvajanje. Proces, ki je bil pred kratkim v Tridentu, je po kanclerjevem mnenju vsemu svetu dokazal, da razmere v Južni Tirolski niso najboljše in da se glede tega italijanski odgovorni ljudje morajo že enkrat prepričati, da je obsodba Južnih Tirolcev škodovala tudi sami Italiji, medtem ko da je avstrijsko stališče povsem pravilno. Na koncu svoje tiskovne konference pa je Raab posebej poudaril, da je glavno vprašanje, ki ovira izboljšanje odnosov med Avstrijo in Vatikanom tisti člen konkordata, ki zadeva razporoko.

Sicer pa današnji tisk že več dni poudarja pomembnost kanclerjevega obiska v Rimu in čeprav je z dokajšnjo simpatijo opisoval stike, ki jih je stari državnik imel z raznimi osebnostmi, je še z večjo vnemo opisoval Raabove obiske številnih rimskih cerkva ter dejstvo, da se je skušal otresti prevelikega policijskega aparata, ki mu je bil odveč. Znano je namreč, da ima Raab vse drugačne osebne navade in vprav zaradi svoje enostavnosti v obnašanju in svojih osebnih odnosih je v Avstriji zelo popularen. Sicer pa je za Avstrijo značilno, da njeni državniki ne ljubijo preveč bleska in parad.

Vse do včeraj pa se dunajski vladni tisk ni kdo ve kako poglabljal v analizo kanclerjevih stikov z odgovornimi ljudmi, posebno ne z njegovimi stiki s Sveto stolico in predvsem s papežem in to zato, ker ni bilo kazno, da bi bilo možno priti do nekega kompromisa. Znano je, da ostaja Vatikan trdno na svojem negativnem stališču, ki ga je glede priznanja avstrijskega konkordata iz leta 1934 zavzel v svoji noti lanskega decembra. Sveta stolica zahteva namreč dosledno izvajanje konkordata, ki ga je bila podpisala avstrijska klerofašistična vlada kanclerja Dollfussa.

Pred Raabovim odhodom v Rim je vicekancler Pittermann muenchenskemu radiu izjavil, da vatikanski odgovor dopušča upanje, da bo prišlo do nekega sprejemljivega sklepa, ki bi jemal v poštev zahteve in interese Avstrije. Iz kanclerjeve izjave na tiskovni konferenci, pa čeprav posredno, zvemo, da je Vatikan izrekel svoj odločni «ne». Rimski klerikalni tisk pravi, da je Pij XII. kanclerju Raabu v avdienci rekel: «Vi Avstrijci morate izvajati konkordat tako, kot ga je bil sklenil kancler Dollfuss.» In morebitne spremembe bi ne smele vnašati novosti, ki bi spremenile bistvo, «ki ga je treba izvajati».

Kolikor pa se da razbrati med vrsticami avstrijskega tiska, ki sicer na veliko opisuje vatikanski ceremonial, razgovori v Vatikanu niso privedli do nobenega izboljšanja. Sveta stolica smatra, da je tudi današnja Avstrija vezana z obveznostmi, ki jih je nekoč sprejela tedanja klerofašistična vlada v trenutku, ko je čutila potrebo, da jo tudi Vatikan podpre. Sedaj pa je — meni avstrijski tisk — praktično nemogoče sprejeti privilegirani položaj, ki ga Cerkvi v Avstriji določa konkordat in kar je v protislovju s sedanjo demokratično republikansko ustavo Avstrije.

Tudi sam kler in visoki cerkveni dostojanstveniki v Avstriji niso preveč naklonjeni neki novi «kulturni vojni» v Avstriji in zdi se, da v samih najvišjih cerkvenih krogih v Avstriji prevladujeta mnenje in volja do kompromisa s političnimi voditelji, morda celo s socialisti, pa čeprav tudi ta dobra volja ne bi mogla iti predaleč.

Če se z vatikanske strani — in Raabova izjava je dovolj zgovorna — hoče vztrajati na vprašanju načel, ki urejajo vprašanje zakona — in to v smislu starih načel štiriletne klerofašistične diktature — in ponovno uvesti prednost cerkvenega zakona nad civilnim — kar nujno privede do prepovedi razporoke — se v Avstriji čuti krepak odpor celo v samih vladnih strankah. To dokazujejo tudi pisma, ki jih bralci pišejo glasilu avstrijske socialistične stranke in ki jih to glasilo tudi objavlja. Ta pisma kažejo negodovanje do morebitnega popuščanja države pred Cerkvijo. Tudi volivci liberalne desnice in laičnega malomeščanstva, katerega glasovi gredo povečini klerikalcem, kažejo prav takšno negodovanje.

Od tedaj, ko je bil v Avstriji uveden nemški zakonik, to se pravi po priključitvi Avstrije k Nemčiji leta 1938, je bilo v Avstriji na stotisoče razporok in precejšen odstotek avstrijskih državljanov je v reševanju družinskih razmer izkoristilo to sodobno pravno možnost. Zato bo zares redek avstrijski državljan — pa naj pripada kakršnemukoli svetovnemu nazoru — ki bi bil pripravljen zapreti si pred nosom vrata, ki so mu omogočala, da je v svojih zakonskih nevšečnostih našel izhodišče.

Primer škofa Fiordellija in številni drugi primeri vmešavanja Cerkve v zadeve državljanov v Italiji se v Avstriji popularizirajo kot nekaka «kurioziteta». Toda čeprav hoče Avstrija ohraniti dobre odnose z Vatikanom in Cerkvijo, ne mara, da bi se take «kurioziteta» preselile tudi k njim.

G. B.

Ob 5. obletnici smrti Borisa Kidriča

Na današnji dan pred petimi leti je umrl Boris Kidrič, prvoborec delavskega razreda, čigar delo bo ostalo neizbrisno povezano z jugoslovansko socialistično revolucijo in z jugoslovansko stvarnostjo.

Komaj 16 let star je postal Boris Kidrič leta 1928 član Zveze komunistične mladine Jugoslavije in kmalu zatem tudi Komunistične partije Jugoslavije. Kot tak je ostal le malo časa na svobodi, kajti že naslednje leto so ga zaprli in je prebil leto dni v kaznilnici v Mariboru. Ko se je vrnil iz zaporov, je pričel obnavljati partijske organizacije, dokler se ni moral kot član pokrajinskega komiteja KPJ za Slovenijo izseliti iz domovine. Na Dunaju so ga spet zaprli in v zaporu je preživel še eno leto. Nato ga je pot zanesla v Prago in Pariz, kjer je živel ilegalno.

Ko se je vrnil v domovino, je bil leta 1940 izbran za člana centralnega komiteja KPJ. Ko se je začela vojna, je bil eden glavnih organizatorjev Osvobodilne fronte slovenskega naroda ter prvi komisar glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet.

Po osvoboditvi je bil Boris Kidrič prvi predsednik ljudske vlade Slovenije. Leto kasneje je postal minister za industrijo v vladi FLRJ, nato pa se je ves posvetil vodstvu jugoslovanskega socialističnega gospodarstva. Leta 1948 je bil izvoljen v politbiro CK KPJ, štiri leta kasneje pa v sekretariat izvršnega komiteja CK KPJ.

Boris Kidrič je bil borec, mislec in človek, ki je v svojem življenju mnogo žrtvoval, neutruden delavec, ki se je v svojem delu prenagla izčrpal.

IZ STRAHU PRED «ČRNSKO NEVARNOSTJO»

Južnoafriška unija dežela potnih listov

V Južnoafriški uniji se je po pisanju raznih listov v zadnjem času zelo povečalo število samomorov. Menijo, da je treba iskati vzrok temu pojavu v aktivnosti posebne komisije sedanje nacionalistične vlade, ki v teh dneh odloča, «kdo ima pravico, da se imenuje belec». Vsakdo seveda nima toliko moči, da bi se kar čez noč sprijaznil s položajem državljana tretje vrste. Ko namreč vladna komisija odloči, da nekdo spada v kategorijo črnih državljanov, izgubi poleg drugih pravic in privilegijev tudi dve osnovni svobodi: svobodo kretanja in svobodo bivanja. Tako mora imeti za vsak korak, ki ga napravi, poseben potni list. Če noče, da ga prvi policist aretira in mu naloži globo, mora imeti v žepu vse polno dokumentov.

Črnci v Južni Afriki smatrajo za «potne liste» vse vrste najrazličnejših dokumentov, ki jih morajo pokazati na zahtevo predstavnikov oblasti in delodajalcev. Zaradi tega imajo na svojih oblekah velike in globoke žepe, da lahko zadostijo vsem zahtevam «prvorazrednih» državljanov. Poudariti je namreč treba, da zajemajo predpisi o potnih listih okoli 28 različnih dokumentov, ki jih morajo črnci stalno imeti pri sebi. Gre na primer za dovoljenje o bivanju, potni list za kretanje ponoči, dovoljenje za vstop v mesto, potni list za potovanja dovoljenje, da si črnec lahko poišče delo, delovno pogodbo itd. Jasno je, da ima Južnoafriška unija zaradi tega ogromne izdatke pri plačevanju cele vojske uradnikov, ki delajo samo na tem, da se predpisi o potnih listih do pičice izvajajo.

Sistem potnih listov predstavlja dejansko zapleteno obliko nadzorstva vsakega črnega človeka. Nadzorstvo nad «črnsko nevarnostjo» so si izmislili še Britanci leta 1779 in mnogo predpisov, ki omejujejo svobodo ljudem črne polti, datira še iz leta 1840. Industrijska revolucija, ki je privedla tisoče črnskih delavcev v mesta in rudarska naselja, ni v ničemer sprostila teh predpisov, saj je bil položaj črnega človeka leta 1921 določen z naslednjimi besedami: «Domačin lahko vstopi v mesta, ki jih je ustvaril beli človek, samo v primeru, če je voljan služiti potrebam belega človeka. Mora pa takoj odpotovati, ko mu preneha služiti!»

Desetletja že traja borba črnih Afričanov za svobodo kretanja in gibanja. Indijski in afriški nacionalni kongresi, močne organizacije temnopoltih in črnih ljudi vodijo že od svoje ustanovitve to borbo. Avgusta 1956. leta je 20.000 žena korakalo proti rezidenci predsednika Južnoafriške unije in protestiralo proti vključitvi žena v «sistem potnih listov».

Resnici na ljubo je treba povedati, da so že mnoge vladne komisije opozorile na zastarelost in škodljivost predpisov o potnih listih. Bilo je že tudi nekaj predlogov, da bi namesto vseh dosedanjih dokumentov izdali splošni potni list z vsemi osebnimi podatki. Toda vsi ti predlogi so odpadli zaradi nepopustljivosti načelne politike belih nacionalistov. Zanje je namreč važno le to, da onemogočijo ustvaritev stalnega in dobro organiziranega mestnega črnskega proletariata, ki bi zahteval svoje mesto v državnem ustroju in svoj delež v splošnih državnih dohodkih.

—«»—

897.000 m dolg trak tajnih papirjev v ZDA

Skupina ameriških učenjakov, med katerimi je tudi odlikovanec z Nobelovo nagrado Urey, zahteva od senatne komisije, da stori določene ukrepe v zvezi s «tajnami», ki ovirajo delovanje učenjakov. Ti pravijo:

Danes je v ZDA najmanj milijon vojaških in civilnih funkcionarjev, ki so pooblaščeni, da lahko pritisnejo na dokumente, razprave, poročila in druge listine pečat z napisom «top secret», «secret» ali «confidential». Če bi vse dokumente, ki imajo enega od omenjenih pečatov, zlepili, bi dobili nič manj kot 897.000 m dolg papirnat trak. Seveda so vsi ti dokumenti tako tajni, da jih učenjaki ne morejo dobiti na vpogled.

Pri tem pride do velikih absurdov. Tako je na primer statistika, koliko masla in leznikov porabijo v vojski, najstrože tajna. Referat, ki ga je kdo ve zakaj pripravil neki lokostrelec o lokih in puščicah, je prav tako tajnost. Učenjaki sedaj seveda zahtevajo, da jim dajo na razpolago vse dokumente, ki jim služijo pri njihovem delu, ne glede na to, če imajo pečat «secret» ali ne.

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Lastne izkušnje vam bodo dale več jamstva kot tuji nasveti.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Možne težkoče. Vzrok ljudje, ki živijo daleč od vas.

DVOJCKA (od 21. 5. do 20. 6.) Pismo ali razgovor. Privlačne osebe bodo imele opravka z vami.

RAK (od 21. 6. do 22. 7.) Nadaljujte z vnemo, znalo bi se kaj dobrega izcimiti. Darilo ali dober nasvet.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Bodite pripravljeni, imeli boste možnost svojo sposobnost dokazati.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Vaše gospodarske razmere se bodo popravile. Pomagala vam bo oseba, ki vas ceni.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Vsak srd bi bil odveč in pokvaril bi dosedanje soglasje.

SKORPIJON (od 23. 10. do 21. 11.) Dve vesti proti večeru. Ne tvegajte po nepotrebnem.

STRELEC (od 22. 11. do 21. 12.) Možno je srečanje, ki bi docela spremenilo vaše trenutno razpoloženje.

KOZOROG (od 22. 12. do 20. 1.) Informacije so le plod domišljije, ne nasedajte.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Vaša popustljivost bo nasprotnika razorožila.

RIBE (od 20. 2. do 20. 3.) Pazite, kam stopate, včasih se pod preveč odločnim korakom noga vdre.

— Morali bi biti izpuščeni že pred tednom, toda to bomo uračunali že drugič, ko boste ponovno pri nas...

POMENEK O JEZIKU

Ženska Žena

SLABO:

Tečaj o negi otrok je samo za žene. Prava ženska upošteva svojega moža. Čeprav nista poročena, je vendar njegova ženska.

DOBRO:

Tečaj o negi otrok je samo za ženske. Prava žena upošteva svojega moža. Čeprav nista poročena, je vendar njegova žena.

Ž e n s k a pomeni osebo ženskega spola, a ž e n a poročeno žensko. Vendar pa dandanes ne rabimo besede «žena» samo za tiste ženske, ki so poročene, marveč ima tudi splošen pomen. V sodobni družbi se vedno bolj uveljavlja naziv «žena» za vse ženske, ne glede na to, ali gre za poročeno ali neporočeno žensko.

***

Tujke - potrebne in tudi ne

«Ko bi naši pisarji vedeli, kako se preprosti ljudje hudujejo na tujke, bi jih rajši nadomestili z domačo besedo. Navajam samo en glas: Današnjih časnikov eden nas skoro da ne more več razumeti. Če je v stavku le ena tujka, ne razumemo smisla...' Res je tako! Mar ne želimo, da beri in tudi razumi, naše časopise vsak človek, in ne samo tisti, ki se je učil raznih jezikov? Ne pretiravam sicer pri trebljenju tujk, ker vem, da so včasih tudi tujke potrebne, vendar pa prečestokrat iz gole lagodnosti, da ne rečem lenobe, pišemo in govorimo tuje besede, namesto da bi se potrudili in poiskali domačih. Ali je res potrebno pisati n. pr. publicirati (nam. objaviti), ekstremen (nam. skrajen), progresiven (nam. napreden), forma (nam. oblika) itd. itd.» (Iz predavanja prof. dr. Mirka Rupla.

Tako se godi t a k e m u, ki **sviakne svoj nos v vsako reč.**

SOBNI VRTNAR

V lepo stanovanje spadajo tudi lepe sobne rastline. V lepi sobi imaš kot ali celo polico ali poglobljeno okno, v katerem je prostora za sobno lončnico. Naši sobni vrtnarji premalo poznajo trpežne in hvaležne zelenoliste rastline, ki služijo za okras sobe. Taka je japonska aralija, ki ima gladke peterokrpe zelene liste. Aralija hitro raste, tako da visokodebelne rastline lahko postaviš tudi na hodnik, za sobe pa so primerne tri do štiriletne. V sobi se aralija počuti najbolje na svetlem prostoru, kjer ni prepiha. Pozimi ji škoduje vročina v zakurjeni sobi. Čim bolj je na hladnem, tem manj zalivaj. Liste pa ji je treba večkrat očistiti prahu. Na pomlad jo je treba presaditi v rahlo prst in večkrat zaliti.

Naslednja skromna in zelo hvaležna zelenolistnica je aspidistra. Postaviti jo smeš povsod v sobi, kjer imaš prostor, v mrzlo, temno sobo ali na balkon. Hvaležna ti ostane, če jo le namakaš. Listi so vedno zeleni, potem, ko si lepo očistil z njih prah, ki se je nabral od pometanja. V prijetni svetlobi razvije dolgopecljate liste, močnega sonca ne prenese, listi tedaj porumenijo. Če pa jo preveč zanemariš, jo radi napadajo kaparji. Ne presajaj je preveč, zadostuje, če jo presadiš vsaki dve leti v rahlo vrtno prst. Cvetje komaj opaziš, ker je tik ob zemlji na koreniki, zelene barve in kronaste oblike. Če hočeš aspidistro razmnožiti, jo pri presajanju razreži na več delov, tako dai ostane na koreniki vsaj po en list.

Aspidistra z belozelenimi listi je bolj občutljiva. Po naše bi rekli aspidistri «ščitovka», njena domovina pa je cvetlična dežela Japonska.

Najlepši zelenolistec za sobnega vrtnarja pa je filodendron. Skromen je v svojih potrebah, a močan in eleganten, ki ga odlikuje utrjenost in vedno mlada življenjska sila. Ta rastlina je doma v tropičnih krajih, kjer se vzpenja med bujnim rastlinstvom pragozda. Zaradi tega je filodendron rad v senci, pa četudi mu v sobi določiš najtemnejši prostor, kjer bi marsikatera rastlina hirala. Če pa hočeš, da bi filodendron razvil stasite, lepo narezane in luknjičave liste, postavi ga blizu okna. Pozimi je lahko v nezakurjeni sobi, kjer ga je treba skrbno zamakati. Če ga postaviš poleti na vrt, mu določi mesto v senci, da mu sonce ne ožge listov.

Postrezi mu večkrat z gnojnico, da bo v rašči močnejši. Navadno obdrže filodendroni pet do šest listov in starejše rastline, ki imajo precej visoko, golo in grčavo deblo, oprto in ovito z zračnimi koreninami so bolj zanimive nego lepe.

M. P.

Prejeli smo

Galeb. List za mladino. Leto IV., št. 5. Trst, 1957-58.

Mladika. Leto II., št. 3. Trst, 1957.

Turistični vestnik. Glasilo Turistične zveze Slovenije. Leto VI., št. 4. Ljubljana, 1958.

Tuja udeležba na razstavi v Bruslju

Na svetovni razstavi v Bruslju, ki se bo začela 17 aprila, bodo sodelovale naslednje države:

Argentina, Avstrija, Brazilija, Kanada, Češkoslovaška, Egipt, Filipini, Finska, Francija, Zahodna Nemčija, Japonska, Jugoslavija, Jordanija, Anglija in Severna Irska, Irak, Iran, Izrael, Italija, Liechtenstein, Luxemburg, Maroko, Mehika, Monakovo, Nikaragua, Norveška, Holandska, Portugalska, San Domingo, San Marino, Vatikan, Sirija, Spanija, Sudan, Švica, Tunizija, Turčija, Madžarska, ZSSR, Venezuela in ZDA.

Goriško-beneški dnevnik

Vprašanje, s katerim se ukvarjajo vse stranke

Kam se bodo usmerili tisti, ki bodo letos prvič glasovali

Podatki govorijo v prid levičarskih strank - Desnica odločno izgublja med mladimi volivci

Na prihodnjih političnih volitvah bodo odločali predvsem mladi volivci. Teh je nekaj milijonov in njim gredo vse skrbi političnih strank. Ali se bodo ti mladi odločili za togo politiko Krščanske demokracije? Bodo oddali svoj glas desničarskim ali levičarskim strankam? To je zelo važno vprašanje.

V goriški pokrajini bo lahko volilo 96.575 volivcev (45.485 moških in 51.090 žensk) za poslansko zbornico, medtem ko bo za senat volilo 88.260 ljudi (41.100 moških in 47.160 žensk). Torej imamo na Goriškem 8315 mladih ljudi med 21. in 25. letom, izmed katerih so le nekateri že volili decembra 1956 ob priliki upravnih volitev. Kam bodo šli ti glasovi?

Leta 1953 je bilo na Goriškem število volilnih upravičencev za nekaj tisoč manjše, veljavnih glasov je bilo 82.715 za zbornico in 72.943 za senat. Pripomniti moramo, da je za zbornico glasovalo tudi nekaj tisočev vojakov, ki so nastanjeni v vojašnicah naše pokrajine, je pa odpadlo nekaj stotin glasov mladincev, ki služijo vojaški rok v drugih pokrajinah. Ne smemo niti pozabiti, da je bilo takrat na Goriškem približno tri tisoč belih glasovnic, ki so jih oddali slovenski volivci.

Torej pred petimi leti smo imeli skoro deset tisoč glasov takrat mladih volivcev. Komu so ti oddali svoj glas? 3.843 glasov je dobila Krščanska demokracija, 1.804 Komunistična partija, 1.153 Socialistična stranka, 1.145 socialdemokrati, 301 monarhisti, 234 misini, 148 liberalci in 55 Alleanza socialista (Unità popolare).

Veliko večino mladih glasov so torej dobili Krščanska demokracija in tri levičarske stranke. Niso dosegle uspeha na tem področju desničarske stranke, posebno misini ki še vedno kričijo, da je italijanska mladina z njimi.

Bolj zanimiva je ugotovitev, kakšen odstotek so dali ti glasovi mladih celotnemu številu glasov, ki so jih dobile posamezne stranke: pri socialdemokratih 22 odstotkov, pri socialistih 16 odstotkov, pri monarhistih 15, pri liberalcih 13, pri demokristjanih 9,5 odstotka, pri komunistih 9, pri misinih 4 odstotke.

V zadnjih letih smo bili na Goriškem priča zanimivemu pojavu. Aparate nekaterih strank, ki so bili prežeti s starim duhom, so prenovili mladi, ki so si utrli pot v političnem življenju. Največji uspeh so mladi dosegli v Krščanski demokraciji, kjer jim je uspelo izločiti iz raznih strankinih odborov skoro vse predstavnike stare struje Enako delo se je izvršilo pri liberalcih in socialistih, medtem ko so druge stranke, kar se svoje notranje prenovitve tiče, skoro popolnoma okostenele.

Pri upravnih volitvah decembra 1956 pa je bilo v celotni pokrajini veljavnih glasov okrog 78.000, štiri tisoč manj kot na državnih, kljub temu da prištevamo tokrat med veljavne glasove okrog tri tisoč Slovencev. Na upravnih volitvah je torej glasovalo sedem tisoč ljudi manj kot leta 1953. Kakšen uspeh so takrat dosegle posamezne stranke? Volitve so se vršile mesec dni po madžarskih dogodkih in razumljivo je, da so levičarske stranke doživele takrat neuspeh.

Vzemimo podatke o pokrajinskih volitvah. Krščanska demokracija se je predstavila samostojno v vseh šestnajstih volilnih okrožjih na Goriškem in je dobila 38.305 glasov (za poslansko zbornico leta 1953 pa 39.523), socialdemokrati (samostojno v petnajstih okrožjih) so dobili 6409 glasov (5046), socialisti v devetih okrožjih 4120 glasov (6.908), komunisti v enajstih okrožjih 11.079 glasov (19.982), komunisti in socialisti skupaj v dveh okrožjih 4018 glasov, socialisti in socialdemokrati skupaj v enem okrožju 539 glasov. Lista naprednih Slovencev v štirih okrožjih 1856 glasov, Slovenska demokratska zveza v devetih okrožjih 3050 glasov, misini v enajstih okrožjih 4606 glasov (6.374), Covellijevi monarhisti v petih okrožjih 907 glasov (2.026), Laurovi monarhisti v enem okrožju 115 glasov, liberalci v štirinajstih okrožjih 2.510 glasov (1077).

Čeprav gre v mnogih krajih pri upravnih volitvah za drugačne interese kot pri političnih volitvah, moramo ugotoviti, da so demokristjani obdržali leta 1956 svoje pozicije kljub manjšemu številu volivcev, ter da so povečali število glasov socialdemokrati in liberalci, prvi na račun ostalih levičarskih strank drugi na račun desničarskih, in da so vse ostale stranke nazadovale. Komunisti so največ glasov izgubili v Gorici, Krminu in Gradiški.

Ponoviti moramo še enkrat, da je bilo nazadovanje levičarskih strank leta 1956 na Goriškem edini pojav v Italiji, ki ga moramo pripisati madžarskim dogodkom. V ostalih krajih Italije, kjer so bile upravne volitve maja 1956, so levičarske stranke povsod napredovale. Krščanska demokracija je nazadovala ali kvečjemu obdržala svoje pozicije, napredovali so liberalci in Laurovi monarhisti, nazadovali pa so misini in Covellijevi pristaši.

Pri teh volitvah pa bodo imeli važno vlogo drugi činitelji. Strah pred komunizmom je minil in mladi volivci gledajo bolj trezno na vso stvar. Na Goriškem je vprašanje, ali bo Krščanska demokracija izgubila glasove zaradi sporov, ki so nastali v stranki ob izključitvi poslanca Baresija. Če bo KD izgubila glasove, jih bo izgubila v vrstah starejših volivcev, ki so še prepojeni s šovinizmom, ne pa v vrstah mladih, ki tega problema ne občutijo več. Politični krogi menijo, da bodo sorazmerno največ mladih glasov dobili liberalci, socialisti in socialdemokrati, v manjši meri pa komunisti in demokristjani, medtem ko bodo ostale desničarske stranke, kar se tega tiče, na cedilu.

—«»—

Volilno zborovanje PSI v Gorici

Italijanska socialistična stranka bo pričela svojo volilno kampanjo v Gorici v nedeljo 13. t. m. z volilnim zborovanjem, ki bo v kino dvorani Moderno ob 11. uri. Govoril bo inž. Fermo Solari, bivši podpoveljnik Korpusa borcev za svobodo (CVL) in nosilec socialistične liste v okrožju Gorica - Videm - Belluno. Govornik bo obrazložil volilni program socialistične stranke. O lokalnih problemih pa bo govoril Pietro Grassi, tajnik Delavske zbornice.

—«»—

Novi delovni centri v goriški pokrajini

Ministrstvo za javna dela je odobrilo v finančnem letu 1958-59 med drugimi tudi sledeče delovne centre: Gorica več delovnih centrov: 15 delavcev za 153 delovnih dni, 30 delavcev za 102, 15 delavcev za 153, 20 delavcev za 102, 4 delavcev za 76 delovnih dni; občina Doberdob: 20 delavcev za 70 delovnih dni, obcina Štev erjan: 1 delovni center: 10 delavcev za 76 delovnih dni; občina Sovodnje: 1 delovni center: 20 delavcev za 102 delovna dneva; občina Krmin: 4 delovni centri: občina Tržič. dva delovna centra, 60 delavcev za 102 delovna dneva in 40 delavcev za 102 delovna dneva.

—«»—

Razdeljevanje paketov v Sovodnjah

V torek 15. aprila bodo na županstvu v Sovodnjah razdeljevali darilne pakete za vdove padlih.

Zaključilo se je vlaganje kandidatnih list

Sinoči ob 20. uri je potekel rok za vlaganje kandidatnih list. Pri volilni komisiji v Gorici so včeraj predložile svoje senatne kandidate tri stranke. Na 7. mestu je Eugenio Scocieri iz Gorice (PNM) na 8. Roberto Zanolla iz Tarancana (PLI) na 9. Nicolò Troso iz Gorice (PMP).

Za poslansko zbornico so bile pri videmski volilni komisiji predložene sledeče kandidatne liste: KPI, PSI, MSI, MARP, PSDI, PRI-PR, PL, PMP, PNM.

—«»—

Maja pred tržaško porotoⁱ

Razprava proti Alojziji in Klementini Saurin

V mesecu maju bosta pred tržaškim porotnim sodiščem poleg drugih tudi dva procesa, ki goriško javnost zelo zanimata.

Pred porotnike bosta prišli Alojzija Gabrijelčič in njena 23-letna hčerka Klementina Saurin, ki sta v zaporih, ker sta meseca februarja v svojem stanovanju na Placuti umorili komaj rojenega otroka. Klementina je doslej vedno zanikala, da bi umorila svojega sina, ker naj bi se rodil mrtev. V sodnih zaporih sta od 22. februarja dalje.

Poleg tega bodo sodili tudi sedemnajstim obtožencem, ki so jih lani aretirali v Gorici in v Trstu, med katerimi so nekateri dobro znani Goričani, kakor Devinar, Nanut, Jurca, Pecorari itd. Sodili jim bodo zaradi vohunstva, širjenja zaupnih vesti, nedovoljenega prehajanja meje itd.

—«»—

Sportni stiki ob meji

Prihodnji četrtek Železničar v Ronkah

V četrtek popoldne bo na nogometnem igrišču v Ronkah povratna tekma med domačo enajstorico in Železničarjem iz Nove Gorice. Pred časom je Železničar povabil ronško enajstorico v Novo Gorico, kjer je bila odigrana zanimiva prijateljska tekma.

Zvečer pred njihovim povratkom v domovino bodo voditelji kluba pripravili gostom zakusko, na kateri bodo poleg voditeljev društva tudi vsi igralci.

Za tekmo vlada med tamkajšnjim prebivalstvom veliko zanimanje. Športni funkcionarji iz Ronk pa zaslužijo priznanje za svojo pionirsko delo pri navezovanju športnih stikov ob meji, ki krepijo prijateljstvo in medsebojno zaupanje.

—«»—

Zaradi psice obsojen gostilničar

Štiriinštiridesetletnega kavarnarja in gostilničarja Giuseppa Rossija iz Podgore, Ul. 4. novembra 40, kjer ima svoj javni lokal, so včeraj obsodili na goriški preturi na dva tisoč lir kazni, ker je njegova psica ugriznila 7. julija lanskega leta 34-letnega Giorgia Bertolissija iz Ul. Carducci 5. Bertolissi se je pomudil nekaj časa v Rossijevi kavarni, nato pa je šel na dvorišče zaradi fiziološke potrebe. Dvorišče je bilo temno in Bertolissi ni odprl luči, kot mu je bil naročil gospodar, zaradi tega se je ta približal privezani psici, ki ga je ugriznila v desno nogo. Rossija so policijske oblasti prijavile sodišču in včeraj je bil obsojen, vendar pa je vložil priziv.

—«»—

Nesreča delavca v livarni Safog

Z rešilnim avtom ZK so včeraj ob 17. uri pripeljali v bolnišnico Brigata Pavia 42-letnega Cesara Saclija iz Ul. del Pozzo št. 3. Sacli se je popoldne ponesrečil na delu v podgorski livarni Safog. Ko je z železnim vzvodom skušal dvigniti težko breme, ga je ta udaril po ustnicah ter mu prizadel še več poškodb, zaradi katerih se bo moral zdraviti šest dni.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Pontoni e Bassi, Raštel 26, tel. 3349.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj so na goriškem letališču zabeležili najvišjo temperaturo 12,6 stop. ob 12. uri, najnižjo 0,2 stop. ob 4. uri zjutraj.

—«»—

Kino v Tržiču

EXCELSIOR. 16.00: «10.000 spalnic». Dean Martin in Anna M. Alberghetti. Cinemascope, technicolor.

AZZURRO. 17.30: «Yalis, devica Roncadora». Dania Orice in Gianna Segale.

PRINCIPE. 17.30: «08/15 Kaput» (III. del). O. E. Hasse.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. Začetek predstav ob 15.30, 18.20 in 21.30: «Grešniki iz Peytona, Lana Turner in Hope Lange, cinemascope v barvah. Mladoletnim vstop prepovedan.

VERDI. 17.15: «Les girls». Gene Kelly in Mitzy Gaynor, cinemascope v barvah.

VITTORIA. 17.00: «Vrtinec vseljа», Eddie Fischer in Adolphe Menjou, cinemascope v barvah.

CENTRALE. 17.00: «Vražji avanturist», George Sanders in Yvonne De Carlo, cinemascope.

MODERNO. 17.00: «Zločinec je izgubljen». Mladoletnim vstop prepovedan.

Goriški šahovski klub priredi, začenši s 25. aprilom propagandni šahovski turnir v kavarni «Posta», na katerem lahko sodelujejo začetniki in igralci, ki ne spadajo v zvezne kategorije. Zmagovalci turnirja bodo dobili nagrade. Vpisovanje traja do 22. aprila t. l.

Ina-casa v Ul. Carso

Začasni imenik upravičencev za 180 stanovanj pri Štandrežu

Predloženih je bilo 377 prošenj

V Ul. del Carso pri Štandrežu bodo v kratkem dokončali 180 stanovanj INA - casa, ki jih bodo razdelili prosilcem. Pokrajinski urad za delo je razpisal natečaj za ta stanovanja, od katerih jih bo 47 na prodaj, 25 za uslužbence pokrajine, občine, države in raznih ustanov. Skupno je bilo predloženih 377 prošenj, na podlagi katerih so pod predsedstvom dr. Giorgia Suicha napravili sledeči imenik:

47 stanovanj za prodajo, ki so namenjeni državnim, pokrajinskim in občinskim uslužbencem:

8. točk: Porta Basilio; 7 točk: Corsi Alfonso, Faleschini Cristina, Juretti Remiro, Laurella Giovanni, Rienzi Rodolfo, Tommasini Franco; 6 točk: Bertolissi Maria, Clari Livio, Nardin Severino, Tagliente Domenico; 5 točk: Duca Alvise, Baschieri Adriano, Di Stasio Gino, Pinna Mario, Schiattarella Domenico; 4 točke: Bovenzi Pasquale, Gambitta Giuseppe, Gava Giuseppina, Granata Torino, Maniero Giustina, Montobbio Luigi, Nocera Vincenzo, Pigo Aldo, Rizzutto Olimpia, Tuni Giovanni; 3 točke: Bais Itala, Bensa Renato, Bianco Raffaele, Corli Giovanni, Cristiani Leonardo, Kaucic Ludmilla, Quaglia Giovanni; 2 točki: Maserotti Ada, Pregeli Lodovico, Russo Giovanni, Steppi Roberto; 1 točka: Licinio Guido, Lo Piano Armando.

25 stanovanj za zgoraj navedene uslužbence z najemnino: 8. točk: Spanò Gianbattista; 7 točk: Fabbruccio Attilio, Faleschini Cristina, Juretti Remiro, Laurella Giovanni, Marchesan Giovanni, Rienzi Rodolfo, Tommasini Franco, Samar Mario, Vogric Leopoldo, Zollia Giovanni; 6 točk: Bertolissi Maria, Costani Giovanni, D'Angelo Antonio, Ferligoi Renato, Lauriti Antonio, Nardin Severino, Tagliente Domenico, Zamolo Leo, Zancarli Bruno; 5 točk: Baschieri Adriano, Di Stasio Gino, Duca Alvise, Pinna Mario, Pokorny Giuseppe, Poletta Cesare, Schiattarella Domenico; 4 točke: Bovenzi Pasquale, Gambitta Giuseppe, Gava Giuseppina, Granata Torino, Maniero Giustina, Marega Giuseppe, Medeot Maria, Montobbio Luigi, Nocera Vincenzo, Petri Carlo, Pigo Aldo Tuni Giovanni; 3 točke: Bais Itala, Bensa Renato, Bianco Raffaele, Corli Giovanni, Cristiani Leonardo, Fiorelli Augusto, Gallini Luigi, Kaucic Ludmilla, Kodric Radovan, Komauli Daniele, Mulè Michele, Oleotto Olindo, Quaglia Giovanni, Sortino Salvatore Volo Luigi, Zarantonello Antonio; 2 točki: Maserotti Ada, Pregeli Lodovico; 1 točka: Russo Giovanni, Licinio Guido, Marchi Attilio, Lo Piano Armando.

69 stanovanj na odkup za uslužbence in delodajalce: 8 točk: Dean Egidio, Devetag Anna, Furlan Luigi, Lorusso Natalia; 7 točk: Culot Carmino, Gerin Evaristo, Beriot Giuseppe, Candi Maria, Comel Bruno, Duca Vanda, Furlan Giovanni, Okroglic Edvino, Rosito Giuseppe.Vedi Jole; 6 točk: Busetta Ermenegildo, Cittar Nevia, Coco Sebastiano, Gandin Gino, Marega Sergio, Marchi Giovanni, Medeot Bruna, Michelini Angela, Morgia Gino, Orel Luigi, Rivolt Gervasio, Roset Marino, Russini Carlo, Sussi Bernardina, Taucar Albino, Vasca Tommaso, Visin Antonio, Zorz Wanda; 5 točk: Bais Renato, Calderari Emilio, Cassani Silvia, Collini Sergio, Cuccillato Ubaldo, Custrin Andrea, Favari Mario, Liliana Favretto, Nannini Elsa, Nanut Rosalia, Nicoletti Gianfranco, Sivocchi Guido, Trampus Stanislao, Zancai Margherita; 4 točke: Agosti Angelo, Baldassare Lucia, Batti Augusto, Cej Demetrio, Delpin Jolanda, Di Lecce Luigi, Drufuca Maria, Grignetti Edgardo, Polimeni Santo, Roberto Ignazio, Sorrentino Gennaro, Turel Emilia, Ursic Albina, Vannucchi Pia; 3 točke: Braida Marina, Buzzin Luciano, Cariucci Angela, Citta Gino, De Carli Aurelio, Furlani Bruno, Ottogalli Renzo, Plazzi Ardea, Soffientini Claudio, Trombini Bruno, Vuga Anna; 2 točki: Bradaschia Luigi, Burzio Eugenio, Furlan Norma, Ippolito Salvatore, Modessi Alberto, Picotti Gabriele, Punteri Andreano, Sorangio Vittorio, Vino Angela; 1 točka: Battisti Ilario, Costi Fellice, De Luca Antonio, Di Consolo Dante, Luisa Ilda, Paviz Emilio, Podbersig Pierina, Uggè Elvira.

39 stanovanj za uslužbence in delodajalce (proti najemnini): 9 točk: Bevcic Alma, Capasso Rosa, Culot Aldo; 8 točk; Braida Giordano, Dean Egidio, Furlan Luigi, Gomisek Cirillo, Kuscer Emma, Lorusso Natalia, Marangotto Italia, Marconi Giorgio, Marega Valero, Pecorari Giovanni, Zanetti Lucia, Zuliani Marcello; 7 točk: Candi Maria, Comel Bruno, Culot Carmino, Duca Vanda, Furlan Giovanni, Gerin Svaristo, Gonella Anacletto, Mrach Onorina, Hrdlicka Roberto, Okroglic Edvino, Rosito Giuseppe, Scotti Vittorio, Stranich Ettore, Tommasi Guido, Vadi Jole, Valentinsig Pierina, Veliscek Sofia, Veluscek Mario, Zei Guglielmo; 6 točk: Blasco Cesare, Bresciani Bernardina, Buffolin Lina, Busatta Ermenegildo, Capparuccio Vittorio, Chionchio Giuseppe, Ciaccio Domenico, Cittar Nevia, Cocco Sebastiano, Collini Luciano, Corazza Ferruccio, Coviz Lidia, Faggioli Riccardo, Famini Pietro, Gandin Gino, Kogoj Eugenia, Lando Ernesto, Lutman Stanislava, Marchi Giovanni, Medeot Bruna, Marega Sergio, Michelini Angela, Morgia Gino, Orel Luigi, Peric Angela, Princi Stanislao, Qualli Emma, Rivolt Gervasio, Roset Marino, Russini Carlo, Speranza Lucia, Sussi Bernardina, Tavcar Albina, Tommasi Pietro, Tracogna Giacomo, Uliani Vittorio, Vasca Tommaso, Visin Antonio, Zorz Wanda.

—«»—

Goriški šahovski klub priredi, začenši s 25. aprilom propagandni šahovski turnir v kavarni «Posta», na katerem lahko sodelujejo začetniki in igralci, ki ne spadajo v zvezne kategorije. Zmagovalci turnirja bodo dobili nagrade. Vpisovanje traja do 22. aprila t. l.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Triumf Italijanov na dirki po Campaniji

Sabbadin v sprintu prehitel štiri spremljevalce v pobegu

Od inozemcev najboljši Darrigade, ki se je uveljavil v skupini favoritov - Gaul odstopil, Coppi razočaral

NEAPELJ, 10. — 26. kolesarska dirka po Campaniji se je končala s pravim triumfom mlade garde italijanskega kolesarskega športa. Petorica mladih profesionalcev Sabbadin, Fabbri, Carlesi, Tinazzi in Ranucci je privozila na cilj s prednostjo 4 in pol minute pred glavnino, v kateri so bili vsi favoriti z Anquetilom, Darrigadom, Bandinijem, Vannitsenom in drugimi. In v tej petorici se je — potem ko je svojo premoč potrdil tudi na vrhu Agerole, v sprintu uveljal Sabbadin z nekaj metri naskoka pred Fabbrijem in ostalimi. Povprečna starost ten petih kolesarjev ne presega 23 let.

Sabbadin, ki sele drugo leto nastopa med profesionalci, je danes tako na vzponih na prelaz Serra in na Agerolo kot v naslednjih spustih potrdil, da ima vse pogoje in vse lastnosti odličnega kolesarja. Njegova vožnja sicer ni tako prožna kot vožnja Fabbrija, ki sodi med najboljše italijanske stiliste, ima pa zato neizčrpno zalogo drznosti in zagrizenosti. Na dirkališču Arenaccia v Neaplju pa je dokazal, da je močan tudi v sprintu. Od ostale četvorice je gotovo najbolj v formi Fabbri, ne toliko zaradi svojega drugega mesta, kot predvsem zaradi inteligentne vožnje med vso dirko. Prijetno je presenetil Ranucci, ki je že kot diletant osvojil svetovno prvenstvo v cestni dirki.

Inozemci so se morali zadovoljiti z drobtinami. Najboljši med njimi je bil Darrigade, ki se je uveljavil v finalnem sprintu glavnine. Anquetil ni forsiral. Očitno je hranil svoje moči za nedeljsko dirko Pariz - Roubajx, kar velja tudi za Gaula, ki je celo odstopil. Coppi je razočaral, posebno še zaradi dobre vožnje na dirki po Kalabriji.

Za izid dirke je bil odločilen pobeg osmih kolesarjev kmalu potem ko je pri 88. km prišlo do združitve z dotlej vodečo skupino sedemnajstih kolesarjev z Moserjem na čelu. V tej osmorici so bili Sabbadin, Gaggero, Fabbri, Carlesi, Ranucci, Emiliozzi, Michelotto in Pauletti. V dolgem vzponu na prelaz Serra se je ta skupina razbila na tri dele. Na čelu so ostali Sabbadin, Ranucci in Gaggero, na sredini so bili Emiliozzi, Fabbri in Carlesi, kot zadnja pa Michelotto in Paoletti. V spustu si je Sabbadin z drzno vožnjo pridobil okrog 200 m naskoka pred Ranuccijem in Gaggerom, ki ga pa ni mogel ohraniti dolgo. Kmalu so ga dohiteli ostali razen Michelotta, pridružili pa so se jim še Pambianco, Tinazzi in La Cioppa, ki so na vzponu na Serro ušli iz glavnine. Skupina s Coppijem, Baldinijem in Moserjem je imela 1'30" zaostanka, glavnina z vsemi ostalimi pa 2'25".

Na letečem cilju v Salernu je zmagal Tinazzi, glavnina, ki je medtem ujela Coppijevo skupino, pa je zaostajala že za 4'18".

12 km dolgi vzpon na Agerolo je načelo osem kolesarjev. Kmalu pa so zaostali Gaggero, Paoletti, Emiliozzi in La Cioppa in vrh je prvi dosegel Sabbadin pred Ranuccijem, Carlesijem, Tinazzijem in Fabbrijem.

Od tu do cilja je bilo še 50 km, od katerih 13 v strmem spustu, na koncu katerega se je naskok vodilne petorice skrčil na 2' pred neposrednimi zasledovalci in na 4' pred glavnino. Toda dirka je bila sedaj ze odločena. Petorica je privozila na dirkališče Arenaccia v naslednjem vrstnem redu: Fabbri, Carlesi, Ranucci, Sabbadin in Tinazzi. Na zadnjem zavoju se je dvignil s sedla Sabbadin in kot puščica zletel naprej ter z lahkoto dosegel cilj pred ostalimi.

Uradni vrstni red:

1. Sabbadin v času 6.50'10" s p. h. 36.131 km na uro; 2. Fabbri, 3. Carlesi, 4. Tinazzi, 5. Ranucci, vsi isti čas; 9. Costalunga z zaostankom 2'55" 7. Falaschi, 8. Viani, 9. Bartolozzi, 10. Dall'Agata 3'47", 11. Darrigade 4'6", 12. Mazzacurati, 13. Messina, 14. Baldini in nato z enakim časom Tallirini, Zorzoli, Astrua, Favero, Maule, Grassi, Ciampi, Giardini, Metra, Panbianco, Assirelli, Azzini, Martini, Milesi, La Cioppa Anquetil, Moser, Bassi, Galeaz, Nencini, Coppi, Wannisten itd. Na cilj je prišlo 61 kolesarjev.

NOGOMET

Tudi Jugoslovani pridejo v Italijo

BEOGRAD, 10. — Kot brazilska, argentinska in severnoirska bo tudi Jugoslovanska nogometna reprezentanca odigrala pred odhodom na Švedsko v Italiji nekaj trening tekem z enajstoricami A lige. Jugoslovani nameravajo predlagati datume med 21. in 26. majem, z italijanske strani pa so se ponudili Milan, Inter in Bologna.

BOKS V MILANU

Neodločen dvoboj Pravisani - Quator

MILAN, 10. — V okviru boksarske prireditve v Milanu je trzaški boksar peresne kategorije in aspirant za državno prvenstvo Aldo Pravisani boksal neodločeno z nemškim prvakom Quatorjem. Quator je bil boljši v prvih rundah, Pravisani pa v zadnjih, vendar pa borba ni nudila posebnih kvalitet.

Ostali rezultati:

Lahka kat.: Colella (Trst) premagal Bontempija (Brescia) p. t.;

Srednja kat.: Fiori (Cagliari) premagal Squassino (Asti) p. t.;

Peresna kat.: Casarico (Abbiategrasso) — Burlovich (Reka) neodločeno;

Težka kat.: Scarabellin (Benetke) premagal Friedricha (Nemčija) p. t.

Welter kat.: Manca (Cagliari) premagal Gonzalesa (Španija) zaradi odstopa v 6. rundi.

NOGOMET

Triestina v Taranto brez branilca Castana

Enajstorica Triestine je včeraj ob 12,53 odpotovala z vlakom v Taranto, kjer bo v nedeljo odigrala prvenstveno tekmo z lokalnim moštvom. Odpotovali so naslednji igralci: Bandini, Belloni, Brach, Petagna, Varglien, Rimbaldo, Olivieri, Szoke, Mazzero, Milani, Petris, Renosto in Tulissi. Doma je ostal Castano. Dokončno postavo bo trener Olivieri določil neposredno pred tekmo samo, vendar pa je skoraj gotovo, da bosta Renosto in Tulissi rezervi.

Od danes do nedelje na igriščih «Ljubljane»

Mednarodni košarkarski turnir študentskih repr. v Ljubljani

Sodelovale bodo reprezentance Bolgarije (svet. prvak), Češkoslovaške, Francije in Jugoslavije

LJUBLJANA, 9. — Od 11. do 13. t. m. bo v Ljubljani mednarodni košarkarski turnir študentskih reprezentanc Bolgarije, Češkoslovaške, Francije in Jugoslavije, katerega izvedbo je Zveza študentskih športnih organizacij Jugoslavije poverila komisiji za šport pri univerzitetnem odboru ZSJ ljubljanske univerze. Ta turnir bo najmočnejše moško košarkarsko tekmovanje v Jugoslaviji, kar jih je bilo doslej. Študentske reprezentance Francije, Bolgarije in ČSR so odlične ekipe, v katerih igra več državnih reprezentantov in ki so tudi lani sodelovale

DANEU

na svetovnih študentskih igrah v Parizu, kjer je Bolgarija osvojila celo prvo mesto.

Ogrodje jugoslovanske reprezentance na tem turnirju bodo seveda tvorili igralci ljubljanske Olimpije, ki se je pravkar vrnila iz Turčije, kjer je v svojem prvem nastopu za pokal evropskih prvakov premagala turškega prvaka «Moda-sport» z rezultatom 74:67 (38:41) in si praktično že zagotovila nastop v drugem kolu, v katerem se bo kot vse kaže, srečala z bolgarskim prvakom Akademikom, ki bo v ostalem predstavljal tudi ogrodje bolgarske študentske reprezentance. Poleg članov Olimpije so zveznemu kapetanu na razpolago še nekateri drugi igralci, ki so se pripravljali v beograjskem taboru.

Igralci Olimpije so trenutno res v dobri formi, kar je posledica napornega zimskega treninga. Da njihova zmaga nad turškim prvakom ni bila le slučajna, dokazujeta tudi dve nadaljnji zmagi Olimpije v Turčiji, kjer je neposredno pred povratkom v domovino premagala še moštvi dveh bivših prvakov Galatasaraj s 76:58 (29:37) in Fenerbakče z 81:73 (36:29) in z njima potrdila premoč jugoslovanske košarke nad odlično košarko Turkov. Med igralci, ki so se v turških nastopih Olimpije najbolj odlikovali so bili Daneu, Škrjanc in Kristančič.

Na ljubljanskem turnirju bodo posamezne reprezentance zastopali naslednji igralci:

JUGOSLAVIJA: Kristančič, Kandus, Daneu, Katič, Minja, Curčič, Nikolič, Dermastia, Mueller, Lokar, Brišnik, Radovič, Korač in Dragojlovič.

BOLGARIJA: Todorov, Tohov, Petkov, Marinov, Grozev, Balabanov, Nejčev, Akrabov, Atanasov, Milev, Stojanov, Colakov;

ČESKOSLOVASKA: Janovsky, Kaderabek, Kašper, Koler, Konečny, Krivy, Likavec, Lukašik, Poljak, Rojko, Roszival, Seitz, Simek in Stastny;

FRANCIJA: Boyer, Comte, Degros, Deville, Garnier, Monie, Plangue, Rat, Says, Ven, Vinson, Monet.

V primeru lepega vremena bodo tekme na igrišču «Ljubljane» v Šiški, v primeru dežja pa v veliki dvorani na Taboru po naslednjem razporedu:

11. aprila: ob 15.30 otvoritev z mimohodom vseh reprezentanc; ob 16. uri Bolgarija-ČSR; ob 17.30 uri Francija - Jugoslavija.

12. aprila: ob 16. uri ČSR-Francija; ob 17,30: Jugoslavija-Bolgarija.

13. aprila: ob 10. uri Francija - Bolgarija; ob 11.30 uri Jugoslavija - ČSR.

KRISTANCIC

BOKS

Machen - Folley neodločeno

SAN FRANCISCO, 10. — Dvoboj med ameriškima boksarjema težke kategorije Folleyem in Machenom, se je po 12 rundah končal neodločeno. Ker bi se moral zmagovalec tega dvoboja pomeriti nato s svetovnim prvakom kategorije Pattersonom, je sedaj nastalo vprašanje, kdo bo določen za uradnega izzivalca za svetovni naslov. Oba boksarja sta bila z razsodbo nezadovoljna, ker sta bila prepričana vsak v svojo zmago. Machen, ki je veljal za favorita, je bil sicer borbenejši, vendar pa borba razen v zadnjih dveh rundah ni bila zanimiva in med gledalci je bilo večkrat slišati vzklike: «Hočemo Rademacherja». Kot znano je Patterson premagal Rademacherja s K.O.

Jugoslovansko nogometno prvenstvo

Hajduk izgubil doma Zvezda pa v Mostarju

Poslovilna tekma Stepana Bobeka v Beogradu

BEOGRAD, 10. — Tudi 23. kolo nogometnega prvenstva Jugoslavije ni potekalo brez presenečenj. Največje presenečenje je zaslužna zmaga Spartaka v Splitu nad Hajdukom s 3:1. Spartak je igral odlično in je 6 krat pretresel mrežo domačih, toda sodnik je 3 gole razveljavil zaradi ofsida. Drugo presenečenje je prvi poraz Crvene zvezde v Mostarju. Vetež si je priboril 2 dragoceni točki in se z rezultatom 2:1 umaknil iz nevarne cone. Partizan je na svojem terenu le s težavo in s precejšnjo srečo odpravil temperamentne in borbene Splitčane z dvema goloma, ki jih je v zadnjih petih minutah igre mojstrsko pripravil Stepan Bobek, ki se je z današnjo tekmo poslovil od Partizana in beograjskega občinstva. Bobek odhaja za trenerja v Burmo. Dinamo je v Zagrebu razočaral svoje občinstvo, ker je iz igre z beograjskim Radničkim izvlekel samo eno točko. V tekmi, ki se je končala z rezultatom 1:1, so gostje dali prvi gol. Vojvodina je v Novem Sadu premagala skopski Vardar z 2:0. Tekma med Bodočnostjo in sarajevskim Železničarjem v Titogradu se je končala neodločeno 1:1. Beograd je danes na svojem terenu premagal Zagreba in si vsaj nekoliko izboljšal položaj na lestvici, ki je sedaj naslednja:

Dinamo	23	14	5	4	43:26	33
Partizan	23	11	7	5	41:31	29
Radnički	23	10	5	8	46:34	25
C. zvezda	22	8	8	6	41:31	24
Železničar	23	9	6	8	45:38	24
Hajduk	23	10	4	9	41:39	24
Vojvodina	23	10	3	10	48:30	23
Vetež	23	10	3	10	36:38	23
Bodočnost	23	7	8	8	26:30	22
Vardar	23	8	5	10	24:42	21
Spartak	23	9	2	12	41:41	20
Beograd	23	6	8	9	26:40	20
Split	22	9	1	12	28:39	19
Zagreb	23	4	5	14	24:51	13

VLADIMIR BARTOL — 47.

ALAMUT

Črnec je prijel za vzvod in se krepko uprl vanj. Ena izmed sten se je začela pogrezati. Zaslišalo se je klokotanje vode. V odprtini se je zasvetlikalo. Košček z zvezdami posutega neba se je prikazal. Most se je spustil preko hudournika. Na nasprotnem koncu je čakal mož z baklo.

Hasan je pohitel k njemu. Most se je spet dvignil za njim in dohod na grad se je zaprl.

«Kaj je novega, Adi?» je vprašal.

«Vse je v redu, Seiduna.»

«Pripeljal boš Mirjam v levi paviljon, kjer jo bom čakal. Pozneje pojdeš po Apamo in spravil jo boš v desnega. Toda drugi o drugi niti besedice!»

«Kakor veliš, Seiduna.»

Oba sta se posmejala.

Prišla sta po peščeni poti do prečnega prekopa. Sedla sta v čoln in Adi je zaveslal. Kmalu sta zavila v stranski rokav in obstaja naposled ob peščenem nabrežju. Steza ju je peljala nekoliko navzgor in potem po ravnem med cvetočimi vrtovi do steklenega paviljona, ki se je lesketal v noči kakor kristalen grad.

Adi je odklenil vrata. Vstopil je in prižgal smolo v svetilkah, ki so bile postavljene v vsakem kotu. Sredi paviljona se je zasvetlikala voda v okroglem ribniku. Hasan je odprl pipo in vodni curek je brizgnil skoraj do stropa.

«Da mi ne bo dolgčas, ko bom čakal,» je dejal in legel na blazine ob steni. «Zdaj pa pojdi po Mirjam.»

Poslušal je žuborenje vodometa in curljanje vode. Tako je bil zatopljen v to prisluškovanje, da ni opazil, kdaj je vstopila Mirjam.

«Mir s tabo, vnuk Sabe,» ga je pozdravila.

Zdrznil se je, potem ji je veselo pomahal k sebi.

Odložila je košarico z jedjo in pijačo, odpela plašč, da ji je zdrknil z ramen, in se spustila ob njem na kolena. Poljubila mu je roko, ki ji jo je malce v zadregi odtegnil.

«Kako napredujejo dekleta?» je vprašal.

«Po tvojih navodilih, Ibn Saba.»

«Prav. Šole bo zdaj konec. Sultan je poslal vojsko proti nam. V nekaj dneh jo bomo videli pred gradom.»

Oči so se Mirjam na široko razprle. Gledala je v Hasana, ki se je komaj opazno smehljal.

«In ti si pri tem tako miren?»

«Kaj pa hočem? Kar je sojeno